

2022

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Dokument został opracowany przez
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Sztumie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ	3
2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA.....	6
2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR.....	12
3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ	17
4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA	22
5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	32
5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	33
5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ	33
6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....	34
7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ.....	37
WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE	49

WPROWADZENIE

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, zgodnie z art. 16 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) przygotowuje Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Niniejszy dokument zawiera informację na temat sytuacji demograficznej i społecznej mieszkańców miasta i gminy Sztum oraz systemu wsparcia osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Ponadto przedstawiony materiał zawiera analizę zasobów instytucjonalnych oraz kadrowych. W Ocenie przedstawiono również dane na temat środków finansowych przeznaczanych na wydatki w pomocy społecznej z budżetu Miasta i Gminy Sztum, informację o aktywności projektowo – konkursowej gminy oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powyższe wskazuje kierunki zmian zachodzących w obrębie pomocy społecznej oraz stanowi podstawę do planowania działań na rok następny.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok została opracowana w oparciu o dane będące w posiadaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, a także pozyskane z Referatów Miasta i Gminy w Sztumie, Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu oraz instytucji ściśle współpracujących z MGOPS w Sztumie. Przy sporządzaniu dokumentu wykorzystano również dane pozyskane z systemów informatycznych dotyczących świadczeń realizowanych przez tutejszy Ośrodek.

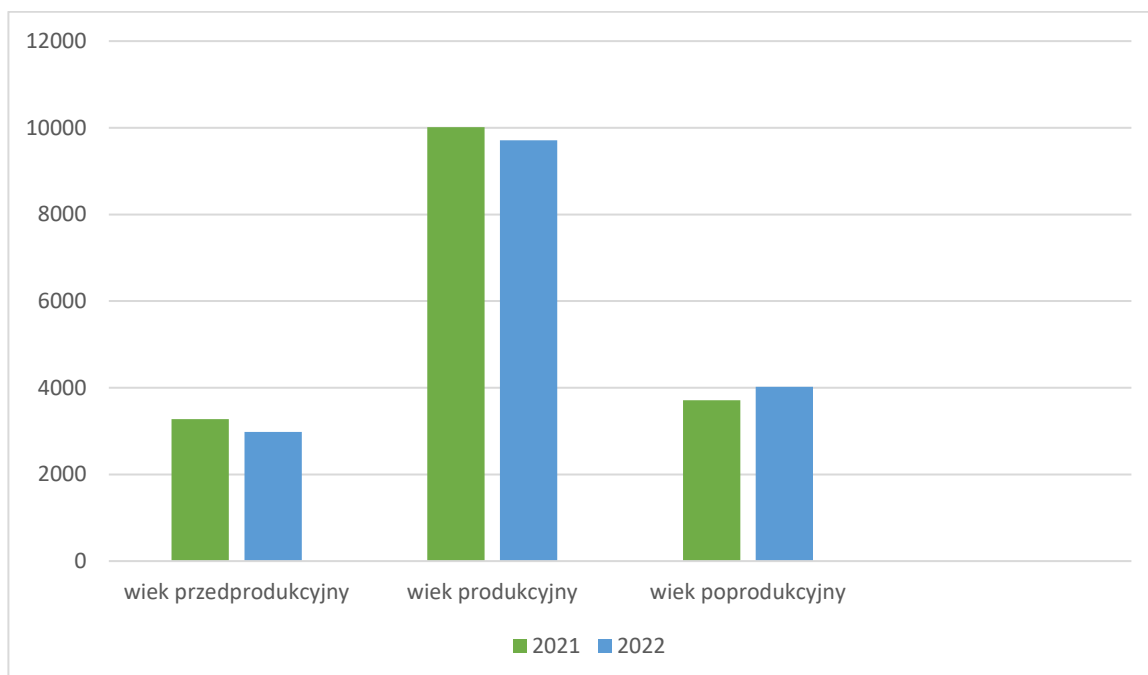
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

MIESZKAŃCY MIASTA I GMINY SZTUM

Miasto i Gmina Sztum leży w północnej części Polski, w województwie pomorskim, w powiecie sztumskim. Zajmuje obszar stanowiący 176,47 km², który usytuowany jest pomiędzy dwoma jeziorami: Zajezierskim i Barlewickim. W skład Miasta i Gminy Sztum wchodzi 18 sołectw, tj. Parowy, Uśnice, Barlewice, Gronajny, Sztumska Wieś, Gościszewo, Koślinka, Zajezerze, Pietrzwałd, Biała Góra, Czernin, Piekło, Kępina, Nowa Wieś, Postolin, Sztumskie Pole, Koniecwałd oraz ulica Domańskiego.

Zgodnie z danymi Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych Urzędu Miasta i Gminy Sztum w 2022 roku na terenie miasta i gminy Sztum zameldowanych było 16 714 osób, tj. o 281 osób mniej w stosunku do 2021 roku, co wskazuje na tendencję spadkową. Struktura ludności według płci jednoznacznie wskazuje na liczebną przewagę kobiet w strukturze demograficznej Miasta i Gminy Sztum. W 2022 roku było 8604 kobiet oraz 8110 mężczyzn, czyli w stosunku do kobiet aż o 494 mężczyzn mniej. Jednakże należy podkreślić, iż mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większą populację w stosunku do populacji kobiet. Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stanowiła ogółem 4021 osób (tj. o 310 osób więcej aniżeli w 2021 roku), z czego liczba mężczyzn wynosi 1435 osób, zaś liczba kobiet - 2586 osób. Analizowane dane demograficzne jednoznacznie wskazują, iż kobiety zamieszkujące obszar miasta i gminy Sztum żyją dłużej.

Wykres. 1 Odsetek mieszkańców miasta i gminy Sztum z uwzględnieniem przedziałów wiekowych w latach 2021-2022.

Źródło: opracowanie własne.

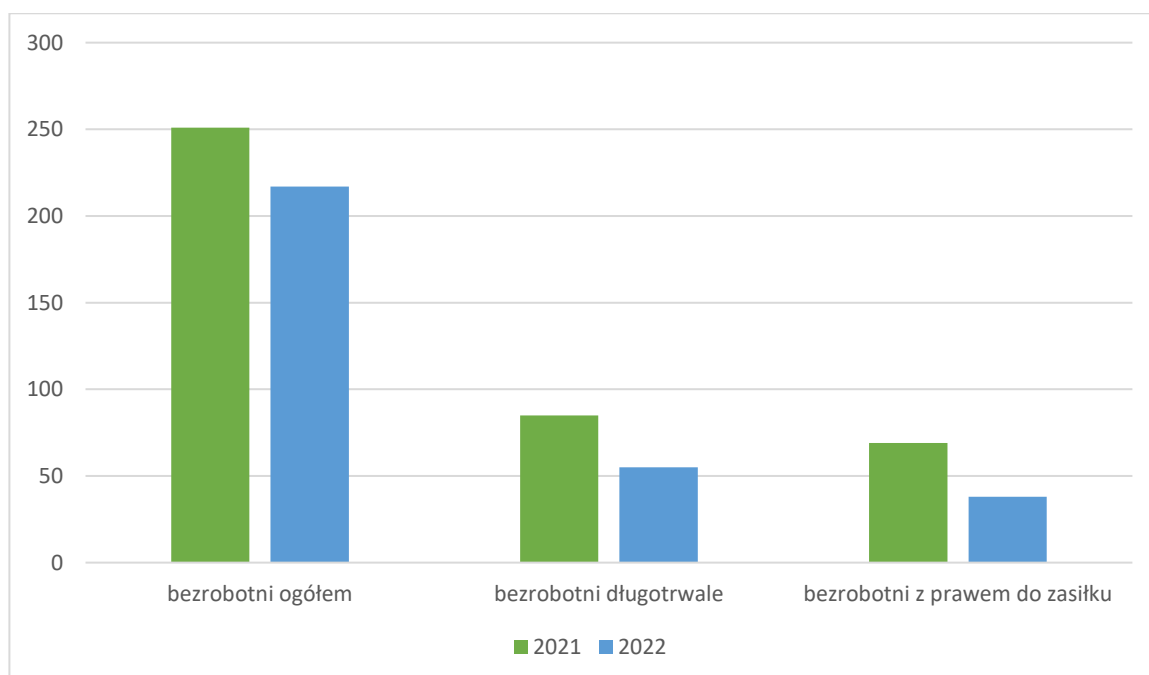
Ponadto z analizy struktury ludności wynika, że w 2022 roku spadła liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) i produkcyjnym (tj. kobiety w wieku 18-59 i mężczyźni w wieku 18-64 lata), którzy stanowili odpowiednio ponad 18 % i 58% ogółu ludności, tj. o 1% mniej aniżeli w 2021 roku (odpowiednio o 290 osób mniej w wieku przedprodukcyjnym i o 301 osób mniej w wieku produkcyjnym). Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (tj. kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej) wzrosła w stosunku do 2021 roku o 310 osób, co spowodowało analogicznie procentowy wzrost udziału w populacji o 2% względem 2021 roku (2021 r.- 22%, 2022- 24%). Powyższe potwierdza ogólnopolskie zmiany demograficzne, które wskazują na trwający proces starzenia się społeczeństwa.

Jednocześnie zgodnie z danymi Urzędu Stanu Cywilnego w Sztumie w 2022 roku liczba zgonów (439 osób) w znacznym stopniu przewyższa liczbę urodzeń (306 osób). Należy jednak pokreślić, iż liczba urodzeń uległa nieznacznemu zwiększeniu względem 2021 roku, w którym narodziło się 303 dzieci. Natomiast liczba zgonów wzrosła aż o 17 osób, gdyż w 2021 roku odnotowano 422 zgony.

RYNEK PRACY

Według stanu na koniec 2022 roku na terenie miasta i gminy Sztum liczba osób bezrobotnych wynosiła 217 osób, co wskazuje tendencję spadkową względem 2021 roku (251 osób). W roku oceny ponad 25 % wszystkich pozostających bez pracy to osoby długotrwale bezrobotne. Osoby z prawem do zasiłku stanowiły prawie 18 % ogółu populacji bezrobotnych. Natomiast stopa bezrobocia na terenie powiatu sztumskiego od początku 2022 roku spadła i wyniosła 6,1 %.

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w latach 2021-2022 na terenie miasta i gminy Sztum (stan na dzień 31.12.2022 roku).

Źródło: opracowanie własne.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W 2022 roku w zasobach Miasta i Gminy Sztum znajdowało się 436 mieszkań komunalnych. W stosunku do poprzedniego roku liczba ta jest mniejsza o 11 lokali. Natomiast liczba osób chętnych w porównaniu do roku 2021 zwiększyła się. W roku 2022 mieszkańcy złożyli łącznie 37 wniosków na mieszkania komunalne z zasobów gminy (w roku 2021 - 27). Od miesiąca kwietnia 2019 roku nie wyodrębnia się mieszkań socjalnych. Obecnie wszystkie lokale znajdują się w zasobie mieszkań komunalnych, które mogą zostać przekazane na podstawie umowy najmu socjalnego. Na dzień 31.12.2022 roku na najem socjalny lokalu oczekiwało 17 osób/rodzin, tj. o 9 rodzin mniej aniżeli w 2021 roku. Prognozy na 2023 rok wskazują spadek liczby mieszkań komunalnych w zasobach gminy o 5 mieszkań. Infrastruktura społeczna w zakresie zasobów komunalnych została przedstawiona w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

Kolejną istotną kwestią społeczną jest zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym, które skorelowane jest z zaspokojeniem potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców miasta i gminy. Zgodnie z danymi Miejsko-Gminnego Zespołu Oświaty w Sztumie w 2022 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonował 1 żłobek. Liczba miejsc w żłobku w 2022 roku wynosiła 96, co pozwoliło zapewnić miejsca wszystkim wnioskodawcom. Powyższe wskazuje, iż potrzeby mieszkańców miasta i gminy Sztum w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zostają zaspokojone w pełnym zakresie.

Natomiast zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym przedstawia się jeszcze bardziej optymistycznie. W 2022 roku funkcjonowało 10 przedszkoli (3 przedszkola publiczne, 4 oddziały/punkty przedszkolne, 2 niepubliczne przedszkola i 1 niepubliczny punkt przedszkolny), tj. w stosunku do roku 2021 liczba przedszkoli pozostała na tym samym poziomie. W roku Oceny przedszkola dysponowały 761 miejscami (o 19 miejsc więcej niż w roku 2021). Liczba funkcjonujących przedszkoli na terenie miasta i gminy Sztum pozwala zapewnić miejsca wszystkim wnioskodawcom. Z danych ewidencji ludności wynika, że zmniejsza się w gminie liczba dzieci w wieku przedszkolnym. Przedszkola niepubliczne w Sztumie oraz przedszkola publiczne poza Sztumem (Czernin, Gościszewo, Nowa Wieś) będą dysponowały wolnymi miejscami. W związku z powyższym w kolejnych latach potrzeby wszystkich zainteresowanych zostaną zaspokojone.

Dodatkowo w zasobie Miasta i Gminy Sztum działa 1 Klub Senior+ „AMATOR, który powstał w 2017 roku. Zgodnie z prognozami liczba miejsc spotkań dla seniorów pozostanie na tym samym poziomie.

Szczegółowe informacje dotyczące sytuacji społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	PROGNOZA 2023
0		1	2	3
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	447	436	431
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	27	37	40
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	0	18*	20*
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	26	17	20
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	6	5	2
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	1	1	1
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	x	x	x

* Dane podane na podstawie zawartych umów najmu socjalnego lokalu.

Źródło: opracowanie własne.

2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) określa pomoc społeczną jako jedną z instytucji polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, kierując się brzmieniem ww. ustawy, udzielił w 2022 roku pomocy i wsparcia 902 osobom, co stanowi ponad 5 % ogółu populacji miasta i gminy Sztum. W stosunku do 2021 roku nastąpił nieznaczny wzrost liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia, który wynosił niespełna 4% (34 osoby).

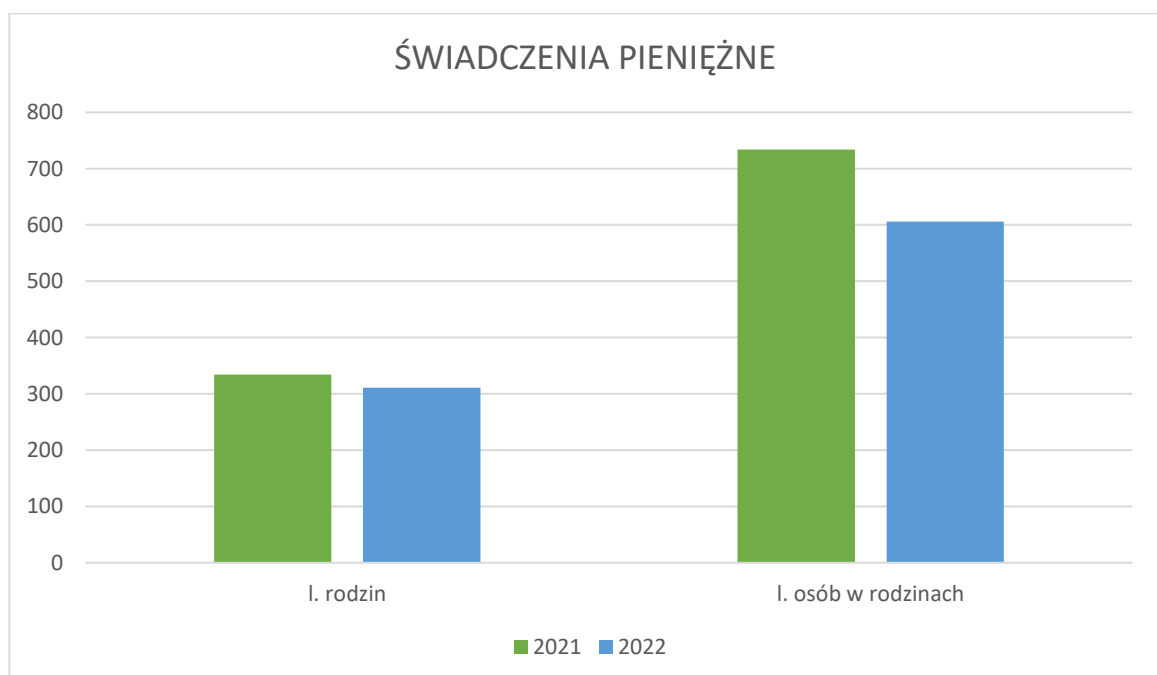
Przyznawane świadczenia z zakresu pomocy społecznej mają na celu wspierać osoby i rodziny w zaspokojeniu podstawowych potrzeb i umożliwiać im życie w godnych warunkach. Powyższe wsparcie udzielane jest przede wszystkim w formie przyznawanych świadczeń. W 2022 roku świadczenia zostały przyznane łącznie 590 osobom. Ponad 46% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. W okresie Oceny pomoc i wsparcie w formie świadczeń uzyskało 418 rodzin, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 902. Prognozy wskazują, iż liczba osób, które zgłoszą się do jednostek pomocy społecznej po świadczenia w następnym roku, pozostanie na tym samym poziomie.

Znaczna część osób, którym przyznano świadczenia, stanowią mężczyźni (326 osób), z czego niespełna 46 % korzysta ze świadczeń długotrwale. Powyższe wskazuje na zmianę trendów pod względem osób korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem płci, gdyż ze wsparcia

dotychczas w głównej mierze korzystały kobiety. Struktura demograficzna osób korzystających z pomocy i wsparcia wskazuje osoby w wieku produkcyjnym jako dominującą grupę świadczeniobiorców wśród mężczyzn (55%). Jednakże w zakresie osób w wieku poprodukcyjnym liczba osób korzystających jest równo podzielona na płeć żeńską i męską (odpowiednio po 50% świadczeniobiorców w wieku poprodukcyjnym).

Pomoc społeczna jest jedną z instytucji polityki społecznej, w ramach której udzielane są świadczenia o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym. W 2022 roku świadczenia pieniężne zostały przyznane decyzją administracyjną 318 osobom (311 rodzinom, 606 osobom w rodzinie), co stanowi ponad 53 % ogółu świadczeniobiorców. Natomiast pomoc o charakterze niepieniężnym przyznana została 299 osobom (196 rodzinom, 591 osobom w rodzinie), co stanowi prawie 51 % ogółu świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje, tak jak w 2021 roku, na większe zainteresowanie świadczeniobiorców pomocą w formie pieniężnej, aniżeli niepieniężnej. W stosunku do 2021 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenia w formie pieniężnej zmalała o niecałe 7% (23 rodz.), zaś w formie niepieniężnej uległa zwiększeniu o ponad 13% (23 rodz.). Przedmiotowy wzrost liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych, przy jednoczesnym spadku osób korzystających ze świadczeń pieniężnych, spowodowany był głównie zmniejszeniem w 2021 roku liczby dzieci korzystających z posiłku w szkole, które z uwagi na nauczanie zdalne w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19, otrzymywały wsparcie finansowe na zakup produktów żywnościowych.

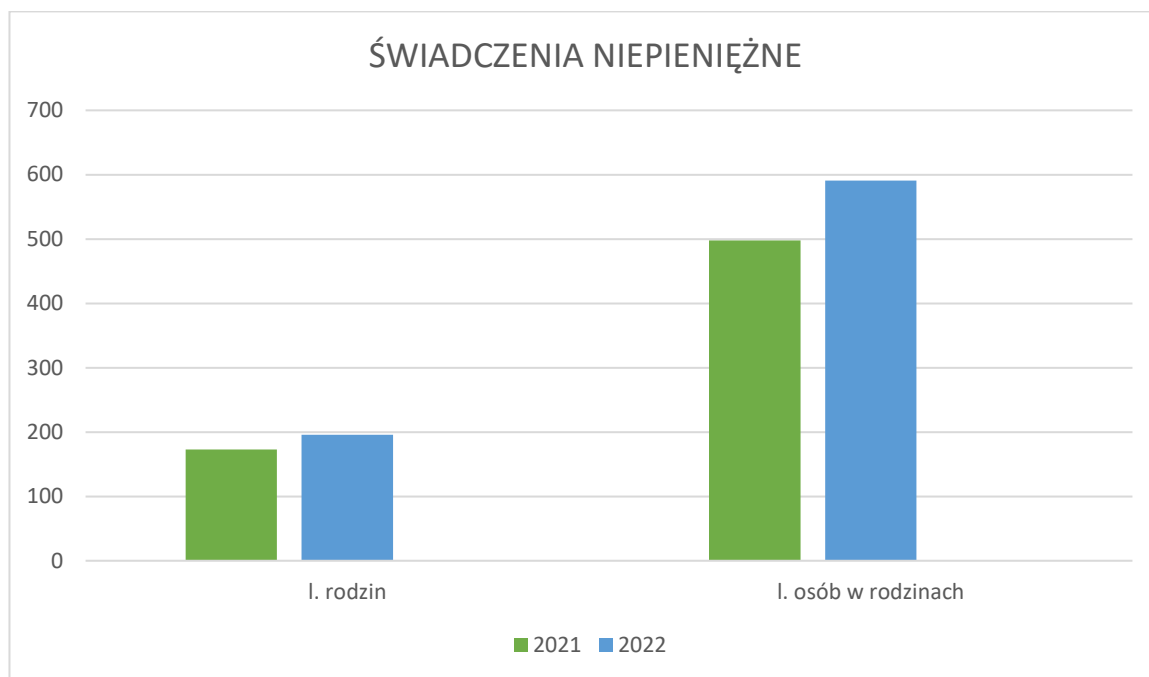
Wykres 3. Osoby z terenu miasta i gminy Sztum, którym przyznano świadczenia pieniężne w latach 2021-2022.

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 4. Osoby z terenu miasta i gminy Sztum, którym przyznano świadczenia niepieniężne w latach 2021-2022.

Źródło: opracowanie własne.

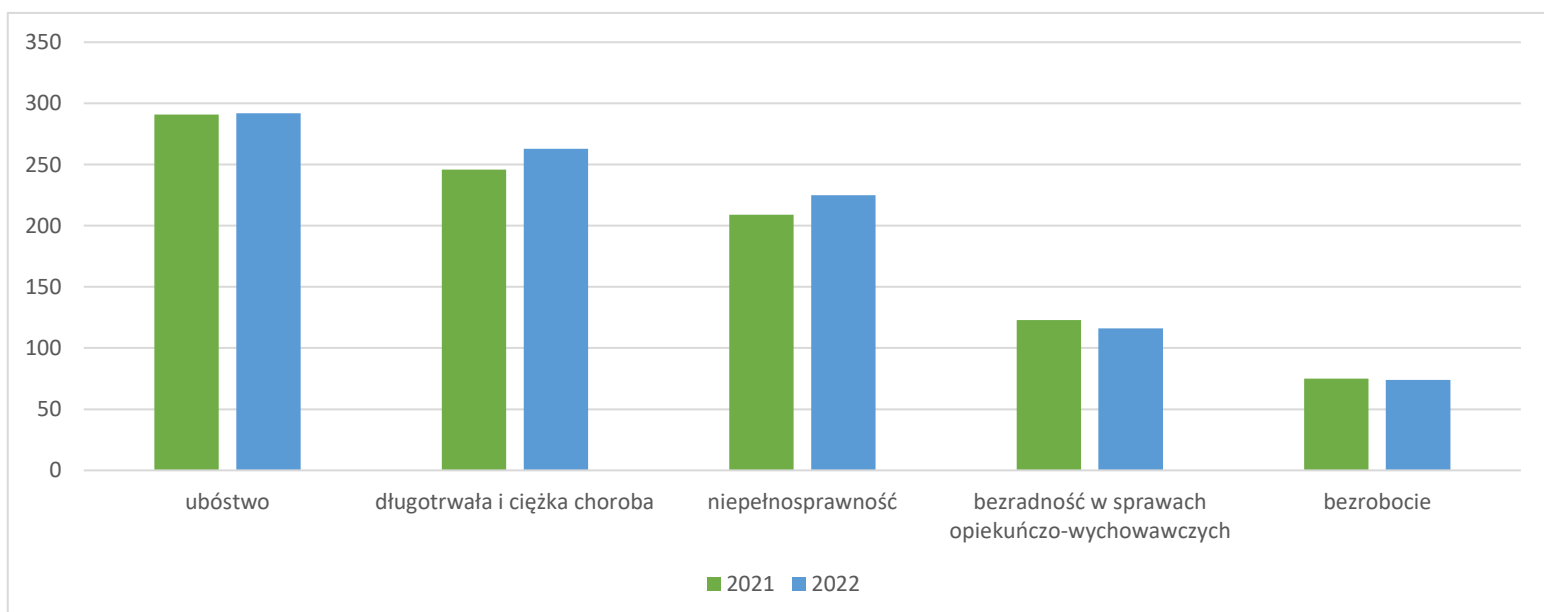
Pomoc społeczna udzielana jest osobom, które spełniają kryteria zapisane w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Pierwszym warunkiem jest trudna sytuacja materialna, drugim – trudna sytuacja życiowa. Należy pamiętać, że powyższe kryteria muszą być spełnione jednocześnie, tzn. niskie dochody łączą się z innym powodami przyznawania świadczeń. Do kryteriów potwierdzających trudną sytuację życiową należą: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, a także klęski żywiołowe lub ekologiczne. Natomiast drugim kryterium jest kryterium dochodowe, które w 2022 uległo zwiększeniu. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. 2021 poz. 1296) od 01.01.2022 r. kryterium dochodowe w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosiło 776,00 zł, zaś w przypadku osoby w rodzinie wynosiło 600,00 zł.

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia zarówno w 2021 roku, jak i w 2022 roku należało ubóstwo. W 2022 roku z powodu ubóstwa z pomocy społecznej skorzystały 292 rodziny, co stanowi niespełna 70 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Kolejną z przestanek udzielania pomocy w roku Oceny była długotrwała lub ciężka choroba, która w 2022 roku plasowała

się na drugim miejscu. W 2022 roku z ww. powodu udzielono wsparcia 263 rodzinom (63 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Wśród trzech głównych przyczyn, które były przesłankami do udzielenia pomocy w 2022 roku była również niepełnosprawność (225 rodzin), która stanowiła niespełna 54 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Analogicznie do 2021 roku czwartą z najczęstszych przesłanek udzielania pomocy i wsparcia w 2022 roku, która plasuje się na miejscu wyższym aniżeli bezrobocie, jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Z powodu tej przyczyny w 2022 roku z pomocy skorzystało 116 rodzin (niespełna 28% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Jako kolejne dysfunkcje warunkujące udzielaną w 2022 roku pomoc są: bezrobocie (74 rodziny), alkoholizm (64 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (34 rodziny), bezdomność (20 rodzin), trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego (10 rodzin), przemoc w rodzinie (6 rodzin), zdarzenie losowe (5 rodzin), narkomania (2 rodziny).

Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się od kilku lat kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Pomimo, iż jako najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy wskazywane jest ubóstwo, które pozostaje na tożsamym poziomie pod względem liczby rodzin korzystających, to liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej choroby i niepełnosprawność uległa wzrostowi. Natomiast jako czwarta przyczyna konieczności korzystania z pomocy nadal pozostaje bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Głównymi uwarunkowaniami kształtującymi powyższe przesłanki są zmiany demograficzne w zakresie odbiorców przedmiotowego wsparcia i ukierunkowanie na wsparcie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Natomiast w zakresie wsparcia rodzin częstszą przyczyną udzielanej pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, aniżeli brak zatrudnienia na co wskazuje również malejąca stopa bezrobocia.

Wykres 5. Powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom z tereny miasta i gminy Sztum w latach 2021-2022.

Źródło: opracowanie własne.

W ramach wsparcia w formie świadczeń z pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum wchodzi również usługi opiekuńcze. Usługi opiekuńcze świadczone są osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób. W 2022 roku usługi opiekuńcze zapewniono 53 osobom, a ich koszt wyniósł 423 021 zł. W porównaniu do 2021 roku liczba odbiorców wsparcia wzrosła o 12 osób oraz zwiększyły się wydatki o kwotę 76 826 zł (wzrost o ponad 22%), co spowodowane było również wzrostem kosztu jednostkowego świadczenia usług. Ponadto MGOPS w Sztumie oferuje również wsparcie dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze. W roku Oceny, w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa, wsparcie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych otrzymało 8 osób, zaś koszt wynagrodzenia specjalistów wyniósł 69 520,00 zł.

Dodatkowym wsparciem dla osób o szczególnych potrzebach wynikających z posiadanego schorzenia lub niepełnosprawności są świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi w 2022 roku świadczone były dla 13 osób (w 2021 roku- 11 osób), co spowodowało wzrost wydatków ponoszonych względem 2021 roku, które wyniosły 197 764,00 zł (wzrost o ponad 32 %).

W zakresie zadań zleconych gminie w ramach pomocy społecznej w 2022 roku wypłacane było również wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną (częściowo lub całkowicie) przyznane przez sąd. Wynagrodzenie wypłacane jest zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż znajduje się w katalogu pieniężnych świadczeń z pomocy społecznej. W roku oceny ww. wynagrodzenie wypłacone zostało 6 osobom w łącznej kwocie 19 320 zł. W porównaniu do roku 2021 wysokość wypłaconego wynagrodzenia wzrosła o 1 917 zł, zaś liczba opiekunów pozostała na tym samym poziomie.

Przed przyznaniem świadczeń osobie/rodzinie pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. W roku Oceny w celu przyznania świadczeń bądź ich aktualizacji przeprowadzonych zostało 1460 wywiadów (w 418 rodzinach), tj. o 75 więcej aniżeli w 2021 roku. Większa część wywiadów środowiskowych przeprowadzona została w formie elektronicznej przy użyciu Terminali Mobilnych. Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2022 roku korzystali z 8 terminali.

W Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej ilościowej analizie podlegają również usługi pomocy społecznej takie jak praca socjalna. W 2022 roku pomoc w postaci pracy socjalnej została udzielona 280 rodzinom z terenu miasta i gminy Sztum. Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej

wsparciem objęto 125 rodzin, co stanowi prawie 45% ogółu udzielonego wsparcia w formie pracy socjalnej. Nieodzownym elementem udzielanego wsparcia jest kontrakt socjalny zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób korzystających z pomocy społecznej. W 2022 roku zawarto 33 kontrakty socjalne w zakresie rozwiązania trudnej sytuacji życiowej z 33 osobami.

Szczegółowe informacje dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	PROGNOZA 2023
0		1	2	3
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	868	902	902
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	568	590	590
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	303	274	274
Wiek 0-17	4	166	215	215
Wiek produkcyjny *	5	327	291	291
Wiek poprodukcyjny **	6	74	83	83
Liczba rodzin	7	401	418	418
Liczba osób w rodzinach	8	868	902	902
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	294	264	264
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	152	124	124
Wiek 0-17	11	78	92	92
Wiek 18-59	12	173	130	130
Wiek 60 lat i więcej	13	43	42	42
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	1385	1460	1460

Liczba rodzin	15	401	418	418
Liczba osób w rodzinach	16	868	902	902
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	59	33	33
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	59	33	33

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Źródło: opracowanie własne.

2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

W ramach realizacji zadań zarówno własnych, jak i zleconych gminne jednostki pomocy społecznej stosują cały wachlarz świadczeń dostosowanych do potrzeb poszczególnych osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. W roku Oceny pomoc społeczna udzielana była w formie świadczeń o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

W 2022 roku przyznano łącznie 318 osobom świadczenia w formie pieniężnej. Do powyższych świadczeń należą zasiłki stałe, okresowe oraz celowe. Względem 2021 roku nastąpił spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia o niecałe 9%. Analiza danych liczbowych wykazuje, że w latach 2021-2022 najwięcej osób otrzymało zasiłek celowy, zaś najmniej zasiłek okresowy.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2022 roku wydatkował łącznie 129 870 zł na **zasiłki celowe** dla 210 świadczeniobiorców. W porównaniu do 2021 roku z zasiłku celowego skorzystało o 46 osób mniej. Z puli wypłacanych zasiłków celowych niespełna 4 % łącznej kwoty wydatkowane zostało na zasiłki celowe przyznawane w ramach Programu Wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

Jako drugą, najczęściej przyznawaną w 2022 roku, formą świadczeń pieniężnych był **zasiłek stały**. W roku Oceny ze świadczenia skorzystało 176 osób, na które wydatkowano łącznie 1 054 184 zł. W roku 2021 liczba osób którym przyznano to świadczenie była niższa o 13 osób w stosunku do roku Oceny. Zasiłki stałe przyznawane były zarówno osobom samotnie gospodarującym, jak i osobom w rodzinie. W 2022 roku, analogicznie do roku 2021, zdecydowana większość zasiłków stałych została wypłacona osobom samotnie gospodarującym, tj. 147 osobom (84% ogółu).

Pomocy w formie **zasiłków okresowych** w roku Oceny udzielono 52 osobom na łączną kwotę 64 932 zł. W 2021 roku liczba osób, którym wypłacono to świadczenie była wyższa o 20. Główną

przyczyną udzielanej w 2022 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie, analogicznie do roku poprzedniego (31% świadczeniobiorców). Natomiast na drugim miejscu były inne powody niż długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, które były przesłanką do udzielenia pomocy 29% świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje odmienną klasyfikację przyczyn przyznawania świadczenia w stosunku do powodów udzielania pomocy i wsparcia wszystkim osobom korzystającym (dane przedstawione w części dot. dane o korzystających z pomocy i wsparcia). W klasyfikacji przyczyn udzielania w 2022 roku pomocy osobom korzystającym ze wsparcia OPS, długotrwała i ciężka choroba plasowała się na drugim miejscu, zaś bezrobocie dopiero na piątym. Natomiast w przypadku powodów wypłacania zasiłków okresowych dominującą przyczyną nadal pozostaje bezrobocie (w 2021 roku- 29 osób, zaś w 2022 roku- 16).

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Wsparciem w formie niepieniężnej w 2022 roku objęto łącznie 299 osób. Liczba ta była większa o niespełna 20% niż w roku 2021 (o 49 osób). Do świadczeń niepieniężnych udzielanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2022 roku należą posiłki, schronienie, sprawienie pogrzebu, odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej, a także wsparcie rodziny przez asystenta oraz rodzinę wspierającą.

Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były **posiłki** (74% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dla 220 osób na kwotę 121 052 zł . Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (95% osób korzystających ze wsparcia w formie posiłku).

Jednym z zadań własnych gminy jest kierowanie oraz ponoszenie **odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej**. W 2022 roku gmina ponosiła odpłatność za 16 osób na łączną kwotę 519 985 zł (wzrost o prawie 4% względem roku 2021, który spowodowany był wyższą kwotą odpłatności gminy oraz większą liczbą osób skierowanych). W 2021 roku pomocą w w/w formie objętych było 14 osób, tj. o 2 osoby mniej niż w roku Oceny. Prognoza na 2023 roku wskazuje, iż liczba osób oraz wydatki ponoszone na odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej będą wzrastać.

Istotną rolę w zakresie pomocy niepieniężnej udzielanej mieszkańcom miasta i gminy Sztum odgrywają **asystenci rodziny**. Liczba stanowisk pracy w formie asystenta rodziny w roku 2022 wynosiła 4 i w porównaniu do roku 2021 zwiększyła się o 1. Powyższe wynika m.in. z konieczności udzielania w coraz większym zakresie wsparcia rodzinom z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, która w 2022 roku plasowała się na czwartym miejscu wśród

wszystkich przesłanek do udzielania pomocy. Asystenci objęli wsparciem łącznie 31 rodzin (w tym 80 dzieci) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Liczba rodzin, którym udzielono w/w pomocy wzrosła w porównaniu do roku 2021 (28 rodzin/75 dzieci). W 2022 roku na wynagrodzenia asystentów rodziny (w tym jeden zatrudniony był na podstawie umowy o pracę) wydatkowano łącznie kwotę 106 228,92 zł. Wynagrodzenie asystentów w roku Oceny finansowane było z 4 źródeł, tj. budżetu MGOPS w Sztumie (kwota 55 395,32 zł), w ramach środków z Programu Asystent Rodziny na rok 2022 (kwota 1 456,00 zł), środków pozyskanych na realizację projektu pn. „Siła Współpracy- rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” w ramach RPO WP 2014-2020 (kwota 24 000,00 zł) oraz ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie (kwota 25 377,60 zł).

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) gmina ponosi **odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej**. W roku 2022 w pieczy zastępczej przebywało 44 dzieci (o 5 dzieci więcej, aniżeli w 2021 roku), w tym 31 w rodzinach zastępczych spokrewnionych i zawodowych, a 13 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Należy jednak podkreślić, że w 2022 roku aż 16 dzieci opuściło pieczę zastępczą. Jak wskazują dane liczbowe w 2022 roku na ten cel przekazano łącznie 275 397,11 zł (w tym kwotę 129 202,30 złotych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz kwotę 146 194,81 złotych za pobyt dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej). W porównaniu do roku 2021 wydatki poniesione na przedmiotowy cel nieznacznie wzrosły (2021 rok - 273 572,66 zł), co wynikało ze zwiększenia odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych, a także wzrostu liczby dzieci umieszczonych w pieczy.

Ponadto w 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie podejmował szereg działań mających na celu **wsparcie osób bezdomnych**, które otrzymują pełną i fachową pomoc m.in. w formie schronienia, zasiłków celowych i stałych czy poradnictwa specjalistów. W roku Oceny wsparciem objętych zostało łącznie 20 osób bezdomnych z terenu miasta i gminy Sztum, w tym 13 osobom zapewniono schronienie. Natomiast bezdomność była przyczyną udzielonej pomocy w 20 rodzinach, co stanowiło prawie 5% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia. W stosunku do 2021 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z powodu bezdomności, zmalała o 7 rodzin. Ponadto, jak pokazują wyniki analizy na terenie miasta i gminy Sztum, liczba osób korzystających ze schronienia również spadła. W roku oceny ze schronienia skorzystało 13 osób, zaś w 2021 roku 17 osób. Powyższe skorelowane jest również ze spadkiem kosztów przeznaczonych na finansowanie schronienia o 14 122 zł. W 2022 r. koszt zapewnienia schronienia wyniósł 218 056 zł (w 2021 roku 232178 zł).

Szczegółowe informacje dotyczące osób i rodzin z terenu miasta i gminy Sztum, którym przyznano świadczenia w latach 2021-2022, zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	PROGNOZA 2023
0		1	2	3
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	163	176	176
Kwota świadczeń w złotych	2	844 895	1 054 184	1 054 184
W tym: (wiersze 3 - 6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	132	147	147
Kwota świadczeń w złotych	4	756 948	958 069	958 069
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	34	30	30
Kwota świadczeń w złotych	6	87 947	96 115	96 115
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	72	52	52
Kwota świadczeń w złotych	8	64 083	64 932	70 000
W tym: (wiersze 9 - 16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	29	16	16
Kwota świadczeń w złotych	10	29 302	28 473	28 473
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	18	13	13
Kwota świadczeń w złotych	12	15 328	10 067	12 601
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	15	11	11
Kwota świadczeń w złotych	14	10 770	10 784	13 318
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				

Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	256	210	210
Kwota świadczeń w złotych	20	178 409	129 870	129 870
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”				
Liczba osób	21	80	18	18
Kwota świadczeń w złotych	22	45 727	4 700	4 700
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	175	220	255
Kwota świadczeń w złotych	26	61 718	121 052	150 000
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	164	209	220
Kwota świadczeń w złotych	28	46 126	95 747	124 695
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”				
Liczba osób	29	175	220	255
Kwota świadczeń w złotych	30	61 718	121 052	150 000
W tym: (z wierszy 29 – 30)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	169	219	220
Kwota świadczeń w złotych	32	46 126	95 747	124 695
SCHRONIENIE				
Liczba osób	33	17	13	13
Kwota świadczeń w złotych	34	232 178	218 056	229 950
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0

Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	6	4	6
Kwota świadczeń w złotych	38	13 500	8 950	15 000
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	14	16	16
Kwota świadczeń w złotych	40	501 125	519 985	790 000
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	28	31	31
Liczba rodzin wspierających	42	0	1	1
Liczba asystentów rodziny	43	3	4	4
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	273 573	275 397	310 000

Źródło: opracowanie własne.

3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje na terenie Miasta i Gminy Sztum zadania zlecone, wynikające między innymi z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2023 poz. 390) oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1297). Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wynosi 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności kryterium wynosi 764 zł na osobę w rodzinie. W przypadku ubiegania się o specjalny zasiłek opiekuńczy dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć również kwoty 764 zł.

W roku Oceny zostało wydanych 1265 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów. W roku 2022 wypłacono 26 125 świadczeń na kwotę 625 505 947,44 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na kwotę 429 768,30 zł i składkę na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 110 224,89 zł. Powyższe dane wskazują, że w roku 2022 nastąpił 4 % wzrost wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2021. Główną przyczyną wzrostu jest coroczna waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego oraz zwiększająca się ilość osób uprawnionych do w/w świadczenia. W roku 2022 wypłacono o 105 świadczeń pielęgnacyjnych więcej niż w roku 2021.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+

Od 01.01.2022 roku zadania wynikające ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 1577 ze zm.) realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Do dnia 31.05.2022 r. wypłacane były świadczenia, do których prawo zostało ustalone na podstawie wniosków złożonych do dnia 31.12.2021 r. W 2022 roku wydane zostały 32 decyzje oraz informacje dotyczące świadczenia wychowawczego. Ośrodek zajmuje się realizacją i wypłatą świadczeń ustalonych na podstawie decyzji Wojewody w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W 2022 roku wypłacono 15 495 świadczeń na łączną kwotę 7 665 025,02 zł.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 1205 ze zm.) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wydał w 2022 roku 218 decyzji oraz wypłacił 2175 świadczeń na kwotę 877 936,71 zł. W porównaniu z latami poprzednimi widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń. Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 900,00 zł.

W 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie był organem właściwym dla 170 dłużników, w tym około 55 dłużników z obcych gmin. W roku Oceny przeprowadzono 31 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 31 oświadczeń majątkowych. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych przekazywano komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność egzekucji, które dotyczyły 28 dłużników alimentacyjnych. Łącznie podjęto działania nałożone ustawą w stosunku do 170 dłużników alimentacyjnych. Ponadto Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zgodnie z zapisem ustawy w 2022 roku przekazywał miesięczne aktualizacje zadłużeń dłużników alimentacyjnych do pięciu biur informacji gospodarczej, tj. KIDT, KBIG, KR D, ERIF, INFOMONITOR.

DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

W 2022 roku zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2021 ze zm.) wypłacono dodatki mieszkaniowe 309 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 826 610,24 zł. W porównaniu do roku 2021 zwiększyła się kwota wydatkowana na ten cel o 98 007,58 zł (wzrost o 12 %), natomiast liczba odbiorców przedmiotowego wsparcia zwiększyła się o 12 gospodarstw (wzrost o 4 %). Wzrost 12%

spowodowany jest tym, iż dochody wnioskodawców były relatywnie niskie w stosunku do ponoszonych wydatków za opłatę mieszkania. W takiej sytuacji kwota dodatku mieszkaniowego ustalana była w wyższej wysokości. Realizując również zadanie wynikające z ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 716 ze zm.), tj. przyznawanie i wypłata zryczałtowanych dodatków energetycznych, w 2022 roku wypłacono 32 gospodarstwom domowym zryczałtowany dodatek energetyczny na łączną kwotę 1917,72 zł. Wypłata świadczeń w tak niskiej wysokości spowodowana jest regulacją wprowadzoną ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym, w której wprowadzono zapis umożliwiający składanie wniosków o dodatek energetyczny jedynie do dnia 4 stycznia 2022 roku. W roku 2023 wypłata dodatków energetycznych została zawieszona.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby i kwot przyznanych świadczeń w formie dodatków mieszkaniowych i energetycznych osobom z terenu miasta i gminy Sztum w latach 2021-2022 zawarte zostały w poniższej w Tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	PROGNOZA 2023
0		1	2	3
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	297	309	320
Kwota świadczeń w złotych	2	728 603	826 610	840 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	39	32	0
Kwota świadczeń w złotych	4	5 597	1917	0

Źródło: opracowanie własne.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Wykonując zadania nałożone ustawą z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 1744 ze zm.) w 2022 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przyjął 208 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, na podstawie których wydano 440 tradycyjnych Kart Dużej Rodziny. Karta Dużej Rodziny niezmiennie cieszy się dużą popularnością wśród osób posiadających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, jak i wśród rodziców, którzy w przeszłości mieli na utrzymaniu minimum troje dzieci.

DODATEK OSŁONOWY

W 2022 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku

osłonowym (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 169). Realizacja powyższej ustawy obejmowała jednorazowe wsparcie finansowe dla osób ubiegających się o w/w świadczenie, przy czym wypłata dodatku osłonowego uzależniona była od kryterium dochodowego, które w gospodarstwie jednoosobowym nie mogło przekroczyć 2100,00 zł miesięcznie, natomiast w gospodarstwie wieloosobowym 1500,00 zł miesięcznie na osobę. W 2022 roku wypłacono dodatki osłonowe dla 2103 gospodarstw domowych na łączną kwotę 1 339 936 zł.

DODATEK WĘGLOWY ORAZ DODATKI DO NIEKTÓRYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA

W 2022 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 114) oraz ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 1967 ze zm.).

W 2022 r. wypłacono dodatki węglowe dla 1804 gospodarstw domowych na łączną kwotę 5 412 000,00 zł. Ponadto wypłacono dodatki dla gospodarstw domowych, których źródłem ogrzewania jest: pellet drzewny lub inny rodzaj biomasy (167 dodatków na kwotę 501.000,00 zł), drewno kawałkowe (204 dodatki na kwotę 204.000,00 zł), gaz LPG (11 dodatków na kwotę 5.500,00 zł), olej opałowy (33 dodatki na kwotę 66.000,00 zł). Łączna kwota dodatków wpłacana w związku z realizacją ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw wyniosła 776 500 zł.

ZAKUP WĘGLA

W 2022 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2236 z późn. zm.). W 2022 roku przyjęto 555 wniosków na zakup paliwa stałego po preferencyjnej cenie dla gospodarstw domowych. Cena tony paliwa stałego dla mieszkańców miasta i gminy Sztum, którzy złożyli wniosek, wynosiła 1 920 zł brutto. Do końca roku 2022 dostarczono około 450 ton opału dla mieszkańców gminy.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

W 2022 roku składki opłacane były za osoby pobierające zasiłek stały niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W roku Oceny opłacono 1 574 składki dla 163 osób na łączną kwotę 85 408 zł, w tym dotacja z budżetu państwa stanowiła 100% tej kwoty (w 2021 roku opłacono 1 489 składek dla 152 osób na łączną kwotę 70 130 zł). W roku oceny analogicznie wzrost osób pobierających zasiłek stały spowodował zwiększenie liczby osób objętych ubezpieczeniem zdrowotnym.

TELEOPIEKA

Od miesiąca listopada 2014 roku Miasto i Gmina Sztum, za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, oferuje świadczenie usługi zapewniającej mieszkańcom miasta i gminy Sztum telefoniczną opiekę domową tzw. Teleopiekę zwaną również „Guzikiem Życia”. Teleopieka polega na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osób starszych i osób z niepełnosprawnością w miejscu ich zamieszkania. W 2022 roku z usługi skorzystało 20 osób. Usługa świadczona była w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”, zaś jej łączny koszt wyniósł 19 990,15 zł. Program realizowany był ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Ponadto, w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, seniorzy w 2022 roku mieli również możliwość skorzystania z usługi całodobowego monitoringu w miejscu zamieszkania, tzw. Telemedycyny. W 2022 r. z Telemedycyny skorzystało 9 uczestników projektu. Wobec powyższego z usług zapewniających nowoczesną i innowacyjną opiekę łącznie w 2022 roku skorzystało 29 osób, tj. o 11 osób więcej w porównaniu do 2021 roku.

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

W 2022 roku w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020 wsparciem asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej zostały objęte 4 osoby. Koszt ww. usług wyniósł 31 200 zł.

Ponadto w 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zrekrutował 29 osób niepełnosprawnych (w tym 1 dziecko), które zostały objęte wsparciem asystenta w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022. Program realizowany był przez asystentów zatrudnionych przez MGOPS w Sztumie na umowę zlecenie, zgodnie ze wskazaniem uczestnika Programu. Łącznie zrealizowanych zostało 7 291 godzin usług, na kwotę 291 640,00 zł.

Wobec powyższego z usług asystencji łącznie w 2022 roku skorzystały 33 osoby, tj. o 24 osoby więcej w porównaniu do 2021 roku.

OPIEKA WYTCHEŃNIOWA

Resortowy Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 skierowany był do mieszkańców miasta i gminy Sztum, członków rodzin lub opiekunów zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym i sprawujących bezpośrednią opiekę nad

osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności albo orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej. Program zrealizowany został w dwóch formach. W ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej ze wsparcia skorzystało 9 opiekunów w łącznym wymiarze 1440 godzin, o wartości 57 600,00 zł. W ramach pobytu całodziennego w ośrodku wsparcia z bezpłatnej pomocy skorzystało 5 osób o łącznej wartości 21 000,00 zł. Powyższe koszty w całości zostały sfinansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego.

POMOC ŻYWNOŚCIOWA

W roku 2022 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych na podstawie zawartej umowy z Bankiem Żywności w Tczewie na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2021 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Wydawaniem oraz rozliczaniem żywności zajmowali się pracownicy socjalni. W okresie od marca do października 2022 roku przekazano mieszkańcom miasta i gminy Sztum łącznie 1312 paczek żywnościowych, tj. ponad 10 ton żywności. Asortyment stanowiły produkty żywnościowe warzywne, owocowe, mleczne, skrobiowe, mięsne, a także cukier, olej i dania gotowe. MGOPS w Sztumie w roku 2022 wydał 207 skierowań dla 502 osób. W miesiącu listopadzie 2022 roku rozpoczęto dalszą współpracę z Bankiem Żywności w Tczewie w zakresie realizacji Podprogram 2021 Plus.

POMOC OBYWATELOM UKRAINY

W 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w związku z wybuchem wojny na terytorium Ukrainy stanął przed nowymi zadaniami w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy przybywającym z terenów objętych konfliktem zbrojnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na terenie miasta i gminy Sztum w okresie od 25.02.2022 r. do 31.05.2022 r. przebywało łącznie 306 obywateli Ukrainy, głównie kobiety z dziećmi. Przyjazd każdego dnia na teren miasta i gminy Sztum nowych osób, którym konieczne było zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia, często opieki medycznej, spowodowało pełną mobilizację i zaangażowanie pracowników MGOPS w Sztumie w niesienie pomocy. Początkowo ważna była koncentracja na podstawowych potrzebach ludzkich. Największym wyzwaniem było stworzenie bazy pomocy humanitarnej w zakresie lokalów mieszkalnych, co dzięki otwartości serc mieszkańców udało się zrealizować. Każde miejsce schronienia weryfikowane było przez pracowników socjalnych. Natomiast zapewnienie artykułów spożywczych i chemicznych, dzięki szybkiej reakcji i hojności prywatnych darczyńców, instytucji i firm pozwoliło zabezpieczyć najważniejsze ich potrzeby. Na Targowisku

Miejskim w Sztumie stworzony został punkt przyjmowania i wydawania m.in. art. spożywczych, higienicznych, produktów chemicznych, odzieży i obuwia, pościeli lub wózków, gdzie codzienne dyżury w dni robocze pełnili pracownicy MGOPS w Sztumie oraz wolontariusze. Obywatele Ukrainy otrzymali również wsparcie finansowe w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł. Na bieżąco wypłacane są również przez MGOPS w Sztumie środki finansowe na zakwaterowanie i wyżywienie dla osób prywatnych goszczących obywateli Ukrainy. Dodatkowo każdy obywatel Ukrainy może skorzystać z porad psychologicznych oraz pracy socjalnej świadczonej przez specjalistów zatrudnionych w MGOPS w Sztumie.

Dodatkowo odbyło się wiele przedsięwzięć na rzecz obywateli Ukrainy, w tym m. in.

- organizacja zbiórek do punktu pomocy humanitarnej w Sztumie,
- wsparcie wolontariuszy w prowadzeniu punktu humanitarnego,
- organizacja koncertu charytatywnego,
- organizacja kiermaszów szkolnych,
- pozyskiwanie pomocy finansowej i materialnej z zagranicznych miast partnerskich Miasta i Gminy Sztum,
- organizacja Dnia Dziecka, podczas którego w sztumskim kinie wyświetlona została bajka w języku ukraińskim,
- organizacja wypoczynku letniego we Francji.

MGOPS w Sztumie w 2022 roku udzielał również wsparcia finansowego oraz w formie posiłków dla dzieci w szkole i przedszkolu ze środków pochodzących z Funduszu Pomocowego, w zakresie:

- wypłaty jednorazowego świadczenia w wysokości 300,00 zł w łącznej kwocie 86 400 zł,
- wypłaty zasiłku stałego w łącznej kwocie 16 835,48 zł,
- wypłaty zasiłku okresowego w łącznej kwocie 20 000 zł,
- posiłków dla dzieci w szkole i przedszkolu w łącznej kwocie 6 292,20 zł.
- świadczenia za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w łącznej kwocie 728 240 zł.

Dodatkowo wypłacono zasiłki celowe pochodzące z darowizn na łączną kwotę 50 400 zł dla 50 rodzin (108 osób w rodzinie).

Na dzień 31.12.2022 r. liczba obywateli Ukrainy na terenie miasta i gminy Sztum stanowiła 113 osób (w tym 9 mężczyzn, 53 kobiety i 51 dzieci do 18 r.ż.). Obecnie wielu obywateli Ukrainy powróciła do domów, zaś osoby, które zdecydowały się pozostać na terenie miasta i gminy Sztum, w znacznej mierze się usamodzielniały.

4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Zasób instytucjonalny oznacza łączną liczbę instytucji i placówek działających w danym roku kalendarzowym na obszarze jednostki samorządu terytorialnego, utworzonych i finansowanych tylko przez tę jednostkę samorządu terytorialnego. Do zasobu instytucjonalnego na terenie miasta i gminy Sztum wlicza się także te instytucje i placówki, które zostały utworzone przez inne podmioty (np. organizacje pozarządowe) i są prowadzone na zasadach zlecenia zadania publicznego (także zlecenia wykonywania usług na rzecz jednostki samorządu terytorialnego). W mieście i gminie Sztum w 2022 roku funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej. Katalog placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych miasta i gminy Sztum w zakresie pomocy społecznej sklasyfikować można w następujących kategoriach:

- a) placówki oferujące wsparcie seniorom,
- b) placówki oferujące wsparcie osobom niepełnosprawnym,
- c) placówki oferujące wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego;
- d) punkty konsultacyjne.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE SENIOROM

Zasób instytucjonalny oferujący wsparcie seniorów, czyli osób w wieku 60+, tworzą w szczególności:

- **Rodzinny Dom Pomocy (RDP).** Od miesiąca grudnia 2017 roku funkcjonuje na terenie miasta i gminy Sztum dom świadczący całodobowo usługi opiekuńcze i bytowe dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie. RDP dysponuje 8 miejscami. W 2022 roku wsparcie w formie pobytu w ww. placówce łącznie otrzymało 10 osób, w tym 8 osób z terenu miasta i gminy Sztum w różnych okresach czasu oraz 2 osoby z innej gminy. Zadanie prowadzenia placówki zostało zlecone w 2022 roku Fundacji „Przystań” w Pogorzałej Wsi, która otrzymała dotację na przedmiotowy cel (opisano w części dot. współpracy z organizacjami pozarządowymi- zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia). Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 210 712,89 zł (koszt jest mniejszy od przekazanej Fundacji „Przystań dotacji, ponieważ uwzględnia refundację kosztów pobytu 2 osób z innej gminy). Jednocześnie pozyskano w ramach Programu Rozwoju Rodzinnych Domów Pomocy w 2022 roku środki finansowe, które częściowo pokryły ponoszone przez gminę wydatki, w łącznej kwocie 25 116,29 zł. W roku oceny nie odnotowano osób oczekujących na skierowanie do ww. placówki.
- **Klub Senior+ „AMATOR”.** W 2022 roku pozyskano środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 na prowadzenie Klubu Senior+. Pozyskane środki

pozwoły na stworzenie bogatej oferty zajęć dla seniorów z terenu miasta i gminy Sztum polegającej na alternatywnych sposobach spędzania czasu wolnego oraz pobudzeniu wśród nich aktywności społecznej i edukacyjnej. Zakres działalności Klubu został opisany w części dot. aktywności konkursowo-projektowej niniejszej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. W roku oceny Klub dysponował 30 miejscami oraz uczęszczało do niego łącznie 62 osoby starsze. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 126 697,95 zł, z czego pozyskane środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 stanowiły 51 207,91 zł.

- **Dzienny Ośrodek Wsparcia.** Od marca 2014 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonuje Dzienny Ośrodek Wsparcia dla osób powyżej 60 roku życia. Od samego początku realizatorem ww. zadania jest Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie. Seniorzy przebywający w Ośrodku uczestniczą w zajęciach zwiększających sprawność psychoruchową, rozwijają nowe pasje i zainteresowania. W 2022 roku w Dziennym Ośrodku Wsparcia przebywało 15 osób. Natomiast łączny koszt prowadzenia i utrzymania ww. placówki wyniósł 128760,00 zł.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Placówki oferujące wsparcie osobom z niepełnosprawnościami to przede wszystkim:

- **Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS).** Od 2004 roku na terenie miasta i gminy Sztum prowadzony jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie. Jest to placówka typu A i B przeznaczona dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Placówka przeznaczona jest dla 20 osób. W 2022 roku ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie skorzystało 21 osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki w 2022 roku wyniósł 504 796,85 zł.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM NALEŻĄCYM DO GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA SOCJALNEGO

Do placówek oferujących wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego zaliczyć możemy:

- **Klub Integracji Społecznej.** W strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie Klub Integracji Społecznej działa od miesiąca czerwca 2014 roku. W ramach działalności Klubu udzielana jest pomoc osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności

lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz na rynek pracy. W 2022 roku uczestnicy Klubu mogli skorzystać z indywidualnego wsparcia psychologa, doradcy zawodowego oraz trenera, uczestniczyli również w warsztatach autoprezentacji, warsztatach wizażu, warsztatach grupowych z pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie oraz w zajęciach edukacyjnych pn. „Wspólny czas – stwórzmy las”. Dla uczestników prowadzona również była grupa wsparcia z pracownikiem socjalnym. W roku 2022 ze wsparcia skorzystało 6 osób, zaś całkowity koszt realizowanych działań wyniósł 5 300,00 zł.

- **Schroniska dla bezdomnych.** Na terenie miasta i gminy Sztum znajdują się dwa schroniska. Pierwsze z nich funkcjonuje przy Stowarzyszeniu na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy AGAPE i jest przeznaczone dla 60 osób. Celem działalności placówki jest stworzenie kompleksowego systemu pomocy osobom w kryzysie, m.in. poprzez zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem bezdomnym mężczyznom oraz prowadzenie działań aktywizujących ich społecznie. Natomiast drugie schronisko, które przeznaczone jest dla kobiet, prowadzi Stowarzyszenie na rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA w Piekle. Zadaniem schroniska jest niesienie pomocy kobietom będącym w kryzysie: bezdomnym i ubogim, doświadczającym przemocy w rodzinie, starszym, niepełnosprawnym lub zagrożonym ww. problemami. Stowarzyszenie JUNONA dysponuje placówką przeznaczoną dla 30 osób. Placówka stwarza warunki dla kobiet z dziećmi na schronienie i realizację indywidualnie dobranych programów, przy wsparciu wykwalifikowanej kadry. W 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w ramach przeprowadzonego otwartego konkursu ofert podpisał umowę z Fundacją „Przystań” w Pogorzałej Wsi, która otrzymała dotację na przedmiotowy cel (opisano w części dot. współpracy z organizacjami pozarządowymi- zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia).” Kwota udzielonej dotacji stanowiła 195 339,00 zł. Głównym celem zadania było zapewnienie całonocnego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla 13 osób bezdomnych z terenu miasta i gminy Sztum.

PUNKTY KONSULTACYJNE

Do punktów konsultacyjnych prowadzonych na terenie miasta i gminy Sztum zaliczyć możemy:

- **Punkt Konsultacyjny Krokus w Sztumie** działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. Specjalistyczne poradnictwo udzielane jest od 1998 roku osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Korzystanie z poradnictwa nie jest uzależnione od wysokości dochodu, ponieważ świadczone jest ono bez względu na jego wysokość. W ramach Punktu

Konsultacyjnego w 2022 roku świadczona była pomoc psychologa (176 porad), radcy prawnego (135 porad), oraz psychoterapeuty uzależnień (252 porady) dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie. Ogółem w roku 2022 ww. specjaliści udzielili 563 porady, czyli o 95 porad więcej, aniżeli w 2021 roku. Koszt prowadzenia Punktu w roku Oceny wyniósł 52 236,00 zł i finansowany był ze środków Miasta i Gminy Sztum w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

- **Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego.** W ramach projektu partnerskiego pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie funkcjonuje Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinie. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia rodzin” w 2022 roku w Punkcie Konsultacyjnym otrzymali zindywidualizowane wsparcie prawnika (10 porad), psychologa (16 porad) oraz mediatora (20 porad). Ogółem w roku 2022 ww. specjaliści udzielili 50 porad, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 5 000,00 zł.
- **Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych oraz Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami.** W ramach projektu partnerskiego pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie utworzony został Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych oraz Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami. Zakres ich działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia seniorów” oraz ścieżkę „Wsparcia osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych oraz ich opiekunów” w 2022 roku w ww. Punktach otrzymali zindywidualizowane wsparcie prawnika (18 porad) i psychologa (224 porady). Ogółem w roku 2022 ww. specjaliści udzielili 242 porady, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 26 800,00 zł.

W zakresie liczby organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie miasta i gminy Sztum zostały wskazane organizacje pozarządowe współpracujące z Miejsko-

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie na rzecz poprawy sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym bądź wykluczonych społecznie.

Szczegółowe informacje dotyczące zasobów instytucjonalnych zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	PROGNOZA 2023
0		1	2	3
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	70	78	75
Liczba osób korzystających	2	125	114	106
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	5	13	20
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	13	14	14
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	691 041	976 268	1 077 700
W TYM (z wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	20	20	20
Liczba osób korzystających	8	22	21	21
Liczba osób umieszczonych	9	22	21	21
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	6	6	6
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	430 791	504 797	505 000
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0

Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	35	35	35
Liczba osób korzystających	19	84	68	65
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	5	13	20
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	2	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	130 750	131 998	132 300
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWALNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0

Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0

Liczba osób korzystających	15	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	x	x	x
Liczba osób korzystających	24	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	x	x	x
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	x	x	x
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	x	x	x
Liczba osób korzystających	28	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	x	x	x
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	x	x	x
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	8	6	5
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				

Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	PROGNOZA 2023
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1	0	0	0
	Liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)	2	0	0	0
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4		13	14	14

Źródło: opracowanie własne.

5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2022 roku stanowiło 28 pracowników (w tym osoby zatrudnione na zastępstwo), z czego 29 % stanowili pracownicy socjalni (8 osób). Podkreślić należy, że w niniejszej Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej zostały ujęte wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Nie wykazano natomiast osób, które podjęły pracę na podstawie umów cywilno-prawnych.

W 2022 roku skład zespołu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie stanowiło 28 osób: Dyrektor, Zastępca Dyrektora, 8 terenowych pracowników socjalnych, 2 asystentów rodziny (w tym 1 na zastępstwo), 6 pracowników Działu Realizacji Zadań Zleconych (w tym 1 na zastępstwo), 3 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, 3 pracowników Działu Finansowo-Ekonomicznego, 2 pracowników Działu Projektów, kadrową, kierowca.

Pracownicy Ośrodka w 90 % posiadają wykształcenie wyższe. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w zalecanych formach doskonalenia zawodowego (udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach itp.), uzupełnianie wykształcenia zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami należy do obowiązków pracowników wynikających z Regulaminu organizacyjnego Miejsko-

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie wprowadzonego Zarządzeniem Nr 021.17.2021 Dyrektora MGOPS w Sztumie z dnia 01 czerwca 2021 r. Ogółem w 2022 roku 28 pracowników wzięło udział w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach. Kwota poniesiona na szkolenia w 2022 roku wyniosła ogółem 9 287,70 zł.

Nadzór nad działalnością Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz nad realizacją zadań własnych gminy sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Sztum. Natomiast całokształtem działalności i pracą Ośrodka kieruje Dyrektor. W skład struktury Ośrodka w 2022 roku wchodziły następujące komórki organizacyjne i stanowiska pracy:

1. Dział Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, w którym wyodrębnione zostały 4 zespoły tj. Zespół ds. pierwszego kontaktu, Zespół ds. pracy socjalnej, Zespół ds. usług socjalnych oraz Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną;
2. Dział Projektów;
3. Dział Finansowo – Ekonomiczny;
4. Dział Realizacji Zadań Zleconych;
5. Samodzielne stanowiska pracy.

5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2022 roku Miejsko-Gminnym Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie nie korzystał z zatrudnienia pomocniczego w formie stażu. W stosunku do 2021 roku zatrudnienie osób w ramach stażu nie uległo zmianie. W roku 2021 również nie była zatrudniona w formie stażu żadna osoba.

5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 110 a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej może zostać wyodrębniony zespół realizujący zadania tego Ośrodka w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej. Zmiana organizacyjna w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie pozwoliła na skuteczną realizację ww. zadań. Powyższe możliwe było dzięki **projektowi pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie”** współfinansowanemu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji - Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. W ramach ww. projektu utworzone zostały 4 zespoły:

- a) Zespół ds. pierwszego kontaktu,
- b) Zespół ds. pracy socjalnej,
- c) Zespół ds. usług socjalnych,
- d) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną.

6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2022 na realizację zadań własnych gminy oraz zleconych jej do realizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł wydatki w łącznej kwocie 32.088.416,71 zł, co stanowiło 96,0 % planu rocznego. W ramach tej kwoty na realizację zadań własnych wydatkowano kwotę 14.151.999,47 zł (92,1 % planu rocznego), natomiast na realizację zadań zleconych 17.936.417,24 zł (99,3 % planu).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	PROGNOZA 2023
0		1	2	3
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	32.169.083	31.712.465	16.762.861
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	32.169.083	31.712.465	16.762.861
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 – Przeciwdziałanie narkomanii	3	28.500	34.500	75.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	28.500	34.500	75.000
85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	227.678	348.442	539.563
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	227.678	348.442	539.563
852 – POMOC SPOŁECZNA				
85202 – Domy pomocy społecznej	7	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0
85203 – Ośrodki Wsparcia	9	480.121	504.797	493.536
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	480.121	504.797	493.536
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	13.895	0	5.000

w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	13.895	0	5.000
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	67.295	84.212	87.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	67.295	84.212	87.000
85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	740.101	792.666	1.050.305
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	740.101	792.666	1.050.305
85215 – Dodatki mieszkaniowe	17	734.312	828.566	850.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	734.312	828.566	850.000
85216- Zasiłki stałe	19	786.191	995.208	1.010.040
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	786.191	995.208	1.010.040
85218 – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	x	x	x
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	x	x	x
85219 – Ośrodek Pomocy Społecznej	23	1.804.281	2.118.255	2.461.761
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	1.804.281	2.118.255	2.461.761
85220- Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	537.310	587.545	1.005.856
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	537.310	587.545	1.005.856
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	107.569	125.752	162.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	107.569	125.752	162.000
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 – Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0

85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	39	142.136	2.308.002	183.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	142.136	2.308.002	183.000
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	304.054	6.711.373	99.409
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	304.054	6.711.373	99.409
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 – RODZINA				
85501 – Świadczenie wychowawcze	53	18.006.686	7.690.209	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	18.006.686	7.690.209	0
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	7.758.744	8.137.015	8.190.278
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	7.758.744	8.137.015	8.190.278
85504 – Wspieranie rodziny	57	52.032	60.301	110.113
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	52.032	60.301	110.113
85505 – Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 – Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0

w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 – Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 – Rodziny zastępcze	65	119.175	129.202	160.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	119.175	129.202	160.000
85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	154.397	146.195	150.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	154.397	146.195	150.000
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	104.606	110.225	130.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	104.606	110.225	130.000
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopiach wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Poza wydatkami wskazanymi w powyższym zestawieniu tabelarycznym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł w 2022 roku również wydatki w ramach Działu 855-85503 (KDR) w kwocie 3.590 zł, Działu 855-85595 (pozostała działalność) w kwocie 370.710 zł oraz Działu 851-85195 (ochrona zdrowia) w kwocie 1.652 zł, tj. w łącznej kwocie 375.952 zł.

7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2022 roku podejmował wszechstronne działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, a także środowiska lokalnego. W związku z powyższym w roku Oceny zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Sztum.

W okresie od maja do grudnia 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował projekt socjalny pn. „**nieRADZĘsobie**” będący kontynuacją przedsięwzięć realizowanych w latach 2017 – 2020 w ramach programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” oraz „Od zależności ku samodzielności”. W ramach działania dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie oraz uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Uśnicach zorganizowane zostały zajęcia z elementami alpakterapii oraz warsztaty kreatywne „Stwórz własne puzzle”. Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie wzięli udział również w warsztatach gier planszowych „wyGRAni”. W ramach projektu przeprowadzona została także kampania społeczna pod hasłem „Zdrowie zaczyna się w głowie”, obejmująca opracowanie merytoryczne i graficzne oraz montaż krótkiego filmu nt. zaburzeń psychicznych, który został umieszczony na stronach internetowych Miasta i Gminy Sztum, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz w mediach społecznościowych. Dodatkowo materiał udostępniony został również placówkom oświatowym zlokalizowanym na terenie miasta i gminy Sztum. W ramach ww. kampanii dla mieszkańców miasta i gminy Sztum przeprowadzono bezpłatne treningi TRE oraz warsztaty „Poradnik zdrowego myślenia” dla uczniów klas VIII szkół podstawowych z terenu miasta i gminy Sztum. Projekt w całości finansowany był ze środków własnych, a jego całkowita wartość wyniosła 10 292,25 zł.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od września do grudnia 2022 roku realizował projekt socjalny skierowany do osób zagrożonych wystąpieniem zjawiska przemocy w rodzinie i doznających przemocy w rodzinie zamieszkujących teren miasta i gminy Sztum pn. „**Rozwiń skrzydła**”. W ramach projektu zrealizowano działania takie jak warsztaty z elementami samoobrony dla osób zagrożonych wystąpieniem zjawiska przemocy w rodzinie i doznających przemocy w rodzinie, warsztaty z elementami arteterapii dla osób doznających przemocy w rodzinie, warsztaty dla osób, które w swojej pracy zawodowej mają lub mogą mieć kontakt z osobami doznającymi przemocy oraz trening TRE dla osób doznających przemocy w rodzinie. Projekt w całości finansowany był ze środków własnych, a jego całkowita wartość wyniosła 8 249,62 zł.

W 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przeprowadził pierwszą edycję **Szkoły dla Rodziców i Wychowawców**. Uczestnicy warsztatów mogli nauczyć się i wykorzystać w praktyce cenne wskazówki dotyczące budowania relacji dorosły – dziecko. Jednocześnie pozyskali wiedzę na temat wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były one przez dziecko respektowane, rozpoznawane i zaakceptowane. Uczestnicy dowiedzieli się również jak odczytywać emocje i uczucia dzieci, motywować ich do współdziałania, a także dowiedzieli się jak

modyfikować niepożądane lub nieodpowiednie zachowania dzieci. Jednak z istotnych kwestii było poznanie sposobów konstruktywnego rozwiązywania konfliktów rodzicielskich. W zajęciach uczestniczyło 9 rodziców, zaś 6 ukończyło i otrzymało zaświadczenie. Koszt przedsięwzięcia wyniósł 5 100 zł.

Od października 2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie bierze udział w akcji pn. „**Koperta Życia**”, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa udzielenia prawidłowej pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach. Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane są ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki oraz kontakt do osób najbliższych. Pakiet z tymi informacjami przechowywany jest w lodówce, czyli miejscu, które jest w każdym domu i jest łatwo dostępne. Koperty dostarczane są nieodpłatnie, a o „Kopercie życia” poinformowani są m.in. ratownicy medyczni w Sztumie. Do 31.12.2022 r. wydanych zostało łącznie 258 pakietów.

Od października 2010 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Sztum realizuje projekt pn. „**Kawa dla seniora**”. Projekt zachęca osoby powyżej 60 roku życia do wyjścia z domu, spotkań ze znajomymi oraz integracji ze społecznością lokalną. Spotkania przy kawie czy herbacie są miłą odmianą od codziennego życia. Seniorzy na podstawie dowodu osobistego otrzymują w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaproszenie/bon na kawę/herbatę za symboliczną złotówkę, z których mogą skorzystać w lokalach biorących udział w projekcie. Do dnia 31.12.2022 roku z zaproszenia skorzystało 216 osób.

Realizacja na terenie miasta i gminy Sztum Programu pn. „**Korpus Wsparcia Seniorów**” w 2022 roku pozwoliła na świadczenie usług wsparcia seniorów w wieku 65+ w odpowiedzi na zgłaszane przez nich potrzeby. Dzięki uzyskanemu wsparciu finansowemu możliwe było udzielenie przez Miasto i Gminę Sztum kompleksowego wsparcia świadczonego w miejscu zamieszkania seniorów, a także objęcie wsparciem większej grupy seniorów, w tym osób dotychczas nie korzystających z przedmiotowej formy pomocy. MGOPS w Sztumie w ramach Programu w 2022 roku zrealizował wsparcie w ramach dwóch modułów. W ramach Modułu I zapewniono wsparcie 3 seniorom, na rzecz których zrealizowano usługi o łącznej wartości 2 359,87 zł. Natomiast Moduł II polegał na poprawie bezpieczeństwa seniorów oraz ich możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. W ramach tego Modułu zakupionych zostało 15 opasek bezpieczeństwa wraz z usługą monitorującą. Wsparcie w formie „opieki na odległość”, tj. tzw. Telemedycyny zostało opisane w części dot. „innych rodzajach pomocy i świadczeń”.

W 2022 roku pozyskano również środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 na wsparcie realizacji oferty **Klubu Senior+ „Amator”**. Głównym celem podejmowanych działań było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów. W zaadaptowanych pomieszczeniach Klubu Senior+ prowadzona była szeroka gama zajęć dla seniorów, w tym m.in. zajęcia z animatorami, zajęcia gimnastyczno-ruchowe, zajęcia z psychologiem, zajęcia manualne z florystyki oraz warsztaty kulinarne. Zorganizowane zostały także wykłady i spotkania autorskie o zróżnicowanej tematyce. Uczestnicy brali również udział w wydarzeniach kulturalno – oświatowych. Całkowita wartość zadania wyniosła 126 389,50 zł, z czego kwota 56 041,04 zł stanowiła kwotę dotacji.

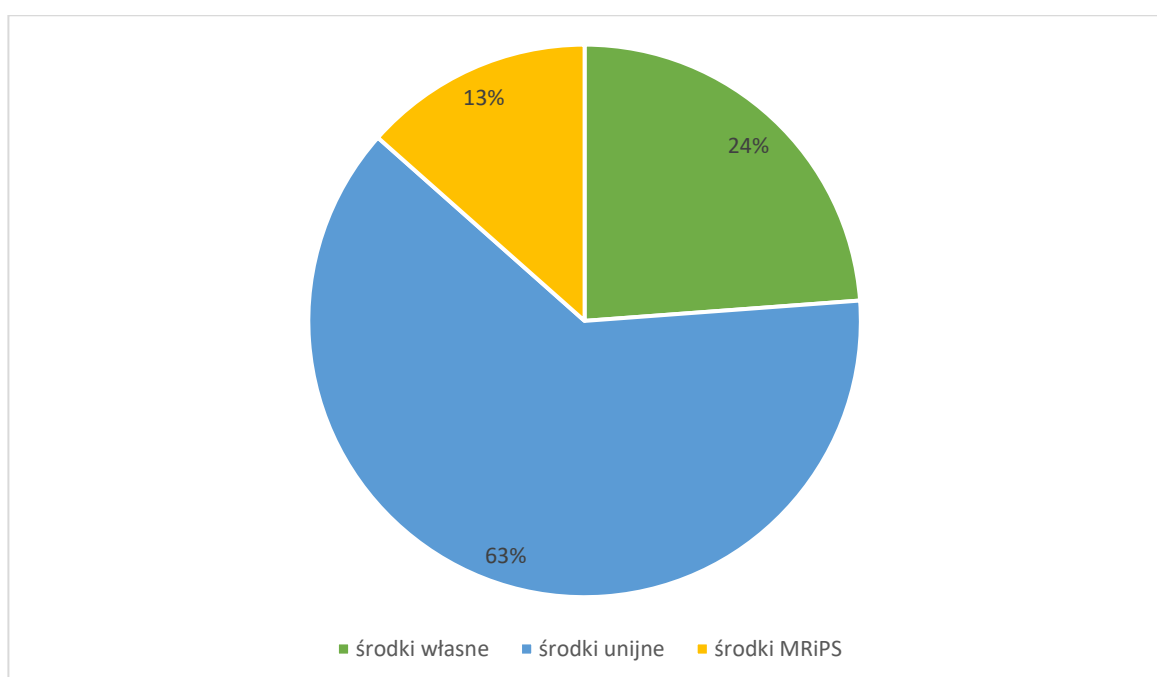
Zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu realizowanego w latach 2018-2020 pn. **„RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum”** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 6 Integracja, Działania 6.2. Usługi społeczne, Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 konieczne jest zapewnienie gotowości do świadczenia usług społecznych po zakończeniu realizacji wsparcia w projekcie przez okres minimum 2 lat i 3 miesięcy, tj. do dnia 31.12.2022 roku. W związku z powyższym, w okresie od stycznia do grudnia 2022 r. w ramach trwałości ww. projektu świadczone usługi asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny otrzymało 8 rodzin w łącznym wymiarze 600 godzin, a całkowity koszt świadczenia usługi wyniósł 24 000,00 zł. Ponadto przekazana została również dotacja na utrzymanie 5 dodatkowych miejsc w Dziennym Ośrodku Wsparcia w Czerninie. Wsparcie w ramach trwałości projektu realizowane było zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami przez mieszkańców miasta i gminy Sztum.

Od miesiąca grudnia 2020 roku rozpoczęto realizację partnerskiego projektu pn. **„Siła Współpracy- rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum”** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum/Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „DAR SERCA” oraz Spółdzielnią Socjalną „ISKRA” pozwoliło na objęcie kompleksowym wsparciem osoby z terenu miasta i gminy Sztum, w tym rodziny, seniorów oraz osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. W 2022 roku rodziny otrzymały wsparcie asystenta rodziny, trenera wsparcia rodziny, specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym Poradnictwa Rodzinnego (prawnik, psycholog, mediator), a także wzięły udział w warsztatach „Akademia Rodzica”, zajęciach i pikniku integracyjnym, wyjeździe integracyjnym oraz półkoloniach letnich. Osoby starsze skorzystały w ramach ww. projektu z usług opiekuńczych,

usług telemedycznych, wsparcia asystenta osoby starszej i pracownika socjalnego. Dodatkowo seniorzy mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych (prawnik, psycholog), a także wolontariatu opiekuńczego. Osoby niepełnosprawne i niesamodzielne otrzymały wsparcie w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Dodatkowo osoby te mogły skorzystać z indywidualnych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami (prawnik, psycholog), a także wolontariatu opiekuńczego. Z kolei opiekunowie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych skorzystali ze wsparcia w formie opieki wytchnieniowej, wzięli udział w warsztatach i grupach wsparcia, a także wraz z podopiecznymi mieli możliwość skorzystania z wyjazdu integracyjnego z noclegiem. Ponadto osoby te miały możliwość skorzystania z indywidualnego poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami (prawnik, psycholog). W 2022 roku wsparcie w ramach projektu otrzymało łącznie 81 osób (rodziny - 31 os., seniorzy - 20 os., osoby niepełnosprawne i niesamodzielne oraz ich opiekunowie - 31 os.). Na działania realizowane w ramach ww. projektu przez Miasto i Gminę Sztum w 2022 roku wydatkowano kwotę 362 773,56 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 348 543,55 zł.

Efektom realizowanych w 2022 roku ww. projektów i przedsięwzięć było objęcie wsparciem blisko 990 osób, na co wydatkowanych zostało ponad 555 750 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (76% wydatków na realizację przedmiotowych działań).

Wykres. 6. Udział środków finansowych w realizowanych projektach i przedsięwzięciach na rzecz mieszkańców miasta i gminy Sztum w 2022 roku.

Źródło: opracowanie własne.

8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2022 roku MGOPS w Sztumie udzielił więcej dotacji organizacjom pozarządowym w porównaniu do roku 2021 r. (w 2022 r.- 21 dotacji, w 2021 r.- 19 dotacji).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielił wsparcia lub powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 133 200,00 zł (kwota wykorzystana 128 760,00 zł). Zadanie polegało na prowadzeniu Dziennego Ośrodka Wsparcia w Czerninie dla 15 osób starszych zamieszkujących na terenie miasta i gminy Sztum.
2. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania „Specjalistyczne usługi opiekuńcze wsparciem dla chorego z zaburzeniami psychicznymi” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji 230 880,00 zł (kwota wykorzystana 194 440,00 zł). Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym gminie, cała kwota dotacji pochodziła ze środków przyznanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku. Celem zadania było zwiększenie samodzielności psychicznej, fizycznej oraz społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym.
3. Stowarzyszenie „Do życia przez życie” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno –Wychowawczym w Uśnicach - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Gminy Sztum Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących zaburzenia czynności psychicznych” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 505 664,88 zł (kwota wykorzystana 504 796,85 zł). Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie było zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, które mają trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem.
4. Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Miasta i Gminy Sztum Rodzinnego Domu Pomocy, świadczącego całodobowe usługi opiekuńcze i bytowe” –

- kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 288 000,00 zł (kwota wykorzystana 282 712,89 zł). Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowych usług opiekuńczych i bytowych mieszkańcom Rodzinnego Domu Pomocy w Postolinie.
5. Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi - nazwa zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 225 570,00 zł (kwota wykorzystana 195 339,00 zł). Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla osób bezdomnych z terenu miasta i gminy Sztum.
  6. Parafia Rzymskokatolicka Św. Anny w Sztumie – nazwa zadania „Zorganizowanie wigilii dla ok. 150 osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum” – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 11.000,00 zł, która została w całości wykorzystana. Celem spotkania była integracja osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców miasta i gminy Sztum ze środowiskiem społecznym.
  7. Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski – nazwa zadania: „Międzynarodowy Dzień Białej Laski” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Celem zadania była integracja osób niewidomych i słabowidzących.
  8. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Rejonowy Sztum – nazwa zadania - „Spotkanie opłatkowe” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Realizacja zadania polegała na organizacji spotkania opłatkowego, podczas którego możliwa była integracja osób starszych i niepełnosprawnych.
  9. Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów “LABUNTUR ANNI”– nazwa zadania „Sztumski Dzień Seniora - 2022”- kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Głównym celem projektu była integracja środowiska senioralnego w mieście i gminie Sztum, w tym również ochrona i promocja zdrowia.
  10. Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów “LABUNTUR ANNI”- nazwa zadania „Prowadzenie Klubu Senior+ AMATOR”- kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 127 000,00 zł (kwota wykorzystana 126 697,95 zł). Zadanie polegało na udostępnieniu infrastruktury oraz organizacji zajęć pozwalających seniorom na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania na rzecz środowiska lokalnego. Jednocześnie działalność Klubu Senior+ „AMATOR” polegała na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontariackich na rzecz innych.

Natomiast w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2022 roku powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania „Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji wyniosła 12 000,00 zł (kwota wykorzystana wyniosła 11 720,00 zł). W ramach zadania Stowarzyszenie zorganizowało zabawę andrzejkową oraz sześć wyjazdów, które miały na celu kształtowanie pozytywnych postaw pozwalających na pozostanie w abstynencji, a także integrację wewnątrzrodzinną. We wszystkich działaniach organizowanych przez Stowarzyszenie w 2022 roku udział wzięło 114 osób.
2. Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie - nazwa zadania „Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 1 000,00 zł. W ramach zadania zorganizowano pieszą wycieczkę na Jasną Górę. W trakcie trwania pielgrzymki zostały przeprowadzone 3 konferencje o tematyce uzależnień, zdrowego stylu życia oraz pomocy osobom uzależnionym. W pielgrzymce uczestniczyło 40 osób.
3. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania „Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację Dnia Trzeźwości” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 3 000,00 zł. W ramach zadania odbyły się różne konkurencje sportowe, zajęcia plastyczne. Dla dzieci zostały zapewnione zabawy z animatorem oraz dmuchańce. W festynie uczestniczyło 80 osób.
4. Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr” w Sztumie - nazwa zadania „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 44 200,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach połączonych z realizacją programów profilaktycznych dla 250 dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.
5. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 7 800,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów piłki nożnej, spotkań profilaktycznych

- oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum. W zadaniu udział wzięło 90 osób.
6. Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 18 000,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów piłki nożnej, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum. Ponadto zorganizowano festyn z okazji Dnia Dziecka i wyjazd na mecz Lechii Gdańsk. W ww. zajęciach udział wzięło 120 osób.
  7. Spółdzielnia Socjalna Iskra Sztumskie Pole – nazwa zadania „Organizacja wypoczynku letniego/zimowego w formie półkolonii z programem zajęć profilaktycznych” - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000,00 zł. W ramach zadania zorganizowano 6-dniowe półkolonie letnie. Podczas półkolonii zorganizowanych zostało 6 praktycznych warsztatów wykorzystujących zdolności manualne oraz kreatywne myślenie uczestników. Każdego dnia organizowano gry i zabawy tematyczne na świeżym powietrzu oraz indywidualne jazdy konne. Odbyły się 3 mini pikniki profilaktyczne, podczas których realizowany był program profilaktyczny. Na zakończenie odbyło się ognisko oraz sesja fotograficzna, z której każdy otrzymał pamiątkowe zdjęcie. W półkoloniach wzięło udział 8 dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum.
  8. Stowarzyszenie Szansa w Sztumie - nazwa zadania „Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 9 000,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono: zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z grami planszowymi, utworzono mobilną bibliotekę książek i komiksów oraz gier, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z uczestnictwem w sesjach RPG, organizacja wieczorów z grami planszowymi. W zajęciach wzięło udział 50 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 16 roku życia.
  9. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania „Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 5 500,00 zł. Zadanie polegało na zorganizowaniu Weekendu z piłką oraz Turnieju Mikołajkowego. Podczas trwania zadań prowadzone były zajęcia profilaktyczne nt. uzależnień. W zajęciach wzięło udział 110 osób.

10. Spółdzielnia Socjalna Iskra Sztumskie Pole – nazwa zadania „Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 9 000,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono: warsztaty o emocjach, warsztaty zdrowego stylu życia, warsztaty aktywnie. Ponadto odbywały się spacerzy profilaktyczne oraz indywidualne jazdy konne. W zajęciach wzięło udział 10 dzieci i młodzieży.
11. Stowarzyszenie Monar w Malborku - nazwa zadania „Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000,00 zł. W ramach zadania prowadzone były spotkania indywidualne poprzez poradnictwo dla osób zagrożonych narkomanią oraz uzależnionych od narkotyków i alkoholu, a także dla ich rodzin. Prowadzone były również spotkania grupowe dla osób uzależnionych/eksperymentujących z narkotykami i alkoholem i współuzależnionych. W spotkaniach indywidualnych wzięły udział 43 osoby, natomiast w spotkaniach grupowych 21 osób.

Ponadto na terenie miasta i gminy Sztum działa od 2013 roku **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie**, która realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. W 2022 roku w skład Komisji wchodziło 5 osób, w tym m.in. przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, Komendy Powiatowej Policji w Sztumie, Sądu Rejonowego w Kwidzynie oraz Grupy AA „Nadzieja” w Sztumie. W roku Oceny odbyły się 73 posiedzenia (tyle samo względem 2021 roku), w tym 16 posiedzeń grupowych. Na 57 posiedzeniach Komisji w 2022 roku uczestniczyły 33 osoby na 45 zaproszonych, których motywowano do abstynencji i leczenia nałogu. Dodatkowo w każdy wtorek odbywały się dyżury członka GKRPA w Punkcie Konsultacyjnym „Krokus” przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dyżury te były przeznaczone dla osób chcących uzyskać informacje na temat zakresu wsparcia i pomocy świadczonej przez GKRPA w Sztumie. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowała różnorodne działania, m.in.:

- a) członkowie odwiedzili dzieci na kąpielisku miejskim w Sztumie podczas nauki pływania. Wszystkie dzieci otrzymały paczkę, która zawierała materiały profilaktyczne tj. samozaciskową opaskę odblaskową, worek, zawieszkę, smycz, długopis oraz ulotki profilaktyczne.

- b) podjęła działania przyczyniające się do ograniczenia dostępności do alkoholu dla dzieci i młodzieży oraz do zwiększenia przestrzegania prawa w zakresie niesprzedawania alkoholu nieletnim, poprzez włączenie się do kampanii „Na straży prawa – sprawdzam i chronię”. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie przekazali zestawy edukacyjne do 25 placówek handlowych i 11 placówek gastronomicznych z terenu Miasta i Gminy Sztum.

Natomiast od 2012 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonuje również **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Celem współpracy interdyscyplinarnej w ramach powołanego Zespołu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W 2022 roku odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Odbyły się również wizyty studyjne w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gdyni, w Rusocinie oraz w Elblągu. Wizyty studyjne w ww. miejscach pozwoliły poznać strukturę placówek oraz zakres i specyfikę ich działalności. Jednocześnie przyczyniły się do poszerzenia posiadanej wiedzy na temat przemocy oraz stworzyły okazję do wymiany doświadczeń. Ponadto członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego odbyli wizytę studyjną w Zakładzie Karnym w Sztumie, której celem było zapoznanie się z oddziaływaniami wobec skazanych sprawców przemocy domowej, z oddziaływaniami readaptacyjnymi wraz z szeroko pojętą aktywizacją osadzonych, oraz zapoznanie się ze specyfiką jednostki penitencjarnej.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny podejmował różnorodne przedsięwzięcia m.in.:

- a) uczestniczył w spotkaniu z uczniami Zespołu Szkół im. Jana Kasprowicza w Sztumie.
- b) przyłączył się do kampanii społecznej #MożeszMiPowiedzieć. Celem kampanii jest początkowanie zmiany w sposobie traktowania skrzywdzonych kobiet, a także upowszechnienie numeru Niebieskiej Linii 116 123.
- c) włączył się w obchody Światowego Dnia Sprzeciwu Wobec Bicia Dzieci. Celem działania było kształtowanie pozytywnych postaw w społeczeństwie poprzez uświadomienie jak ważne jest reagowanie na zjawisko przemocy oraz interweniowanie w sytuacjach krzywdzenia dziecka. Akcja służyła również informowaniu o alternatywnych, względem bicia, form wychowania i wzmacniania pozytywnej komunikacji.
- d) powoływał grupy robocze w celu podjęcia działań zmierzających do zweryfikowania pozyskanych informacji oraz zaproponowania działań na rzecz pozytywnej zmiany sytuacji rodzinnej. Na spotkania grup roboczych stawiały się osoby stosujące przemoc w rodzinie, jak i osoby dotknięte przemocą w rodzinie. W roku Oceny w 177 posiedzeniach grup roboczych brali udział pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, pedagodzy

szkolni, dzielnicowi, psycholog oraz kuratorzy zawodowi. W roku 2022 roku wszczęto 58 procedur „Niebieskie Karty” (czyli mniej o 33 niż w 2021 roku), zaś zakończono 43.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w terminie od 21 lutego 2022 roku do 25 lutego 2022 roku włączył się w akcje w ramach **Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłpstwem**. Celem akcji było zwiększenie dostępności oferty specjalistycznej pomocy osobom/rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej. Dyżury w ramach ww. akcji pełnili pracownicy oraz psycholog MGOPS.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przy współpracy z Komitetem Społecznym Shoebox w Poznaniu w miesiącu marcu 2022 roku przekazał 20 kobietom z terenu miasta i gminy Sztum doświadczających przemocy w rodzinie zestawy kosmetyków w ramach **projektu ShoeBox**.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie ogłosił konkurs na film/spot, w ramach profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie „**Kierunek – rodzina bez przemoc**”. Celem konkursu było m.in. ograniczanie zjawiska przemocy poprzez uwrażliwienie młodzieży, a także całego społeczeństwa na problem przemocy, zaangażowanie młodych ludzi w przeciwdziałanie przemocy, zwrócenie uwagi na występujące zagrożenia oraz kształtowanie nawyków ich unikania, zachęcenie uczestników do odkrywania w sobie talentów i ciekawych zainteresowań. Na konkurs wpłynęło 5 filmów/spotów z 3 szkół z terenu miasta i gminy Sztum.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie ogłosił konkurs plastyczny „**W dzień i w nocy bez przemoc**”. Celem konkursu było m.in. ukazywanie negatywnych skutków przemocy w rodzinie, promowanie życia w rodzinie bez przemocy, podnoszenie świadomości dzieci i młodzieży na temat negatywnych konsekwencji wynikających z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie. Na konkurs wpłynęło 59 ciekawych prac ze szkół z terenu miasta i gminy Sztum.

Pracownicy MGOPS w Sztumie już po raz siódmy ubrani w żółte koszulki z napisem „Woda-tak. Alkohol – nie. Kampania STOP FAS” w 2022 roku włączyli się w akcję **Światowego Dnia FAS** przekazując do Szpitala Polskie S.A. w Sztumie, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej FEMINA w Sztumie oraz ISPL Barbara Maria Burny Poradnia ginekologiczno-położnicza w Sztumie profilaktyczne materiały edukacyjne o szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, oraz nt. FAS, jak również artykuły dla noworodków. Natomiast dla mieszkanek miasta i gminy Sztum

będących w ciąży przygotowane zostały upominki, wśród których znajdowały się m.in. artykuły dla noworodków oraz materiały profilaktyczne.

W 2022 roku pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaprosili do współpracy w ramach akcji **Sztumski Głos Profilaktyki** szkoły z terenu miasta i gminy Sztum. Uczniowie wykonali prace oraz hasła w nawiązaniu do ww. akcji. Celem akcji była integracja uczniów w działaniach na rzecz bezpieczeństwa publicznego oraz spotkanie się ludzi pomocnych dla innych, potrafiących wspólnie działać, by chronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami. Wszystko po to, aby narkotyki, alkohol i przemoc nie zabierały wolności życia dzieciom i osobom dorosłym.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2022 roku włączył się również do kampanii społecznej pn. **„Biała Wstążka”** na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – mężczyźni przeciwko przemocy wobec kobiet. MGOPS zwrócił się z prośbą do wszystkich mężczyzn o przyłączenie się do akcji pozwalającej na podnoszenie świadomości społecznej w zakresie problemu stosowania przemocy w rodzinie, poprzez symboliczne umieszczenie symbolu kampanii, tj. „Białej Wstążki” w mediach społecznościowych, jak również propagowanie akcji w gronie znajomych.

WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE

Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych ogniw polityki społecznej, gdyż skierowana jest do osób zagrożonych i wykluczonych społecznie. Odbiorcami oferowanego wsparcia i pomocy są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji egzystencjalnej i nie posiadają zasobów, możliwości czy umiejętności samodzielnego ich przezwyciężenia. Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok pokazuje, iż liczba świadczeniobiorców wzrosła względem 2021 roku, zaś osoby i rodziny z terenu miasta i gminy Sztum korzystające z pomocy społecznej wymagają intensywniejszego i wielowymiarowego wsparcia odpowiadającego na złożoność dotykających ich problemów. W związku z powyższym odpowiedzią na istniejące i pojawiające się potrzeby jest ciągłe dążenie do zwiększania i poszerzania wachlarza oferowanego wsparcia pozwalającego z jednej strony na zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców miasta i gminy Sztum, a z drugiej na ich usamodzielnianie w codziennym funkcjonowaniu.

Do najważniejszych wniosków wynikających ze sporządzonej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok należą:

- Dokonana analiza **struktury demograficznej miasta i gminy Sztum** wskazuje na nieznaczny spadek liczby mieszkańców o 1,6%. W 2022 roku, analogicznie do roku 2021, kobiety stanowiły 51% populacji, zaś udział mężczyzn wyniósł odpowiednio 49%. Mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większość w stosunku do populacji kobiet. Natomiast prawie dwukrotną przewagę osób w wieku poprodukcyjnym stanowią kobiety, co wyraźnie wskazuje na ich długowieczność. Ponadto należy podkreślić, iż na terenie miasta i gminy Sztum w 2022 roku odnotowano spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w stosunku do wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym względem 2021 roku. W związku z tym, że liczby osób w wieku poprodukcyjnym stanowi 24% populacji (o 2% więcej aniżeli w 2021 roku), należy nadal podejmować działania zmierzające do poszerzenia i zwiększenia katalogu pomocy udzielanej seniorom, w szczególności kobietom.
- W 2022 roku przyznano świadczenia 590 mieszkańcom miasta i gminy Sztum. **Świadczenie z pomocy społecznej** w 2022 roku przyznano 418 rodzinom, które liczyły 902 osoby. Aż 46% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. Należy również wskazać na zmianę struktury osób korzystających z pomocy społecznej pod względem płci, gdyż w przeciwieństwie do lat poprzednich dominującą grupą osób korzystających byli mężczyźni (55% korzystających). Jednocześnie w 2022 roku z pomocy w formie pieniężnej skorzystało ponad 53% świadczeniobiorców, zaś w formie niepieniężnej 51%. W związku z utrzymującą się liczbą osób korzystających ze świadczeń pieniężnych oraz wzrostem liczby rodzin korzystających ze wsparcia w formie niepieniężnej należy zabezpieczyć środki finansowe na pomoc kierowaną do grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- W 2022 roku, analogicznie do 2021 roku, **najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy i wsparcia** były ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność, przy czym wzrosła liczba rodzin korzystająca z pomocy z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Powyższe dane jednoznacznie wskazują kierunek działań i odbiorców wsparcia w zakresie pomocy społecznej, co skorelowane jest z zachodzącymi zmianami demograficznymi, tj. starzeniem się społeczeństwa, które boryka się z problemami zdrowotnymi. Jednocześnie kolejną przyczyną korzystania z pomocy w 2022 roku (analogicznie do roku 2021) była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wobec powyższego konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz przeciwdziałania

wykluczeniu społecznemu, adresowanych do osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych.

- Osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób przyznawane były **usługi**. W 2022 roku usługi opiekuńcze zapewniono 53 osobom (o 12 osób więcej w porównaniu do 2021 roku), zaś ich koszt w porównaniu do 2021 roku wzrósł o 22%, co spowodowane było wzrostem kosztu jednostkowego świadczenia usług. Ponadto w 2021 roku realizowano wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, którym objęto łącznie 21 osób. Powyższe wskazuje, iż wsparciem w formie usług objętych zostało prawie 18% świadczeniobiorców. Utrzymująca się charakterystyka odbiorców pomocy społecznej wskazuje na konieczność dalszego zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług w miejscu zamieszkania, w szczególności w zakresie wsparcia specjalistycznego.
- W 2022 roku nastąpił wzrost przeprowadzonych **wywiadów środowiskowych**, które są podstawą przyznania pomocy (przeprowadzono o 75 wywiadów więcej aniżeli w 2021 roku). Ponadto w 2022 roku pomoc w postaci **pracy socjalnej** została udzielona 280 rodzinom z terenu miasta i gminy Sztum. Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęto 125 rodzin, co stanowi prawie 45% ogółu udzielonego wsparcia w formie pracy socjalnej. Powyższe potwierdza, iż osoby zgłaszające się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w dużej mierze wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów, które nie jest powiązane z udzieleniem świadczeń w formie pieniężnej lub niepieniężnej.
- W 2022 roku przyznano łącznie 318 **świadczeń w formie pieniężnej**, tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe (o prawie 9% mniej w stosunku do 2021 roku). Przedstawiona w Ocenie analiza wskazuje, iż priorytetową potrzebą, która była zaspokajana przez instytucje pomocy społecznej w 2022 roku, była wypłata środków finansowych z przeznaczeniem na zasiłki stałe, w tym zdecydowana większość dotyczyła osób samotnie gospodarujących (84%). Ponadto główną przyczyną udzielanej w 2022 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż pomoc w formie pieniężnej kierowana jest do osób znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Prognozy wskazują, iż zabezpieczenie w kolejnych latach środków na wypłatę zasiłków celowych i okresowych powinno pozostać na tożsamym poziomie. Natomiast środki na wypłatę świadczenia w formie zasiłku stałego, w związku z wzrastającą liczbą osób starszych i niepełnosprawnych, powinny zostać zwiększone.

- **Wsparciem w formie niepieniężnej** w 2022 roku objęto łącznie 299 osób, tj. o niespełna 20% więcej w stosunku do 2021 roku. Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były posiłki (74% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (95%). Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w znacznej mierze formy niepieniężne kierowane są do rodzin, m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny. Powyższe warunkowane jest również klasyfikacją przyczyn udzielanej pomocy, tj. dysfunkcjami rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które wyznaczają kierunek podejmowanych działań. Narastające problemy w rodzinach, w tym związane również z brakiem zabezpieczenia potrzeb dzieci poza domem, w znacznym stopniu wpływa na konieczność intensyfikacji pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi. Powyższe potwierdza również wzrost liczby dzieci, które zabezpieczone zostają w pieczy zastępczej, zaś liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych (w 2022 roku- 16 dzieci) pokazuje na skuteczność wsparcia asystenta i dobrej współpracy jednostek/osób działających na rzecz rodziny.
- W 2022 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował również **zadania zlecone gminie** w formie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+ oraz funduszu alimentacyjnego. W roku Oceny nastąpił 4 % wzrost wypłacanych świadczeń rodzinnych w stosunku do roku 2021. Główną przyczyną wzrostu jest coroczna waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego oraz zwiększająca się ilość osób uprawnionych do w/w świadczenia. Od 01.01.2022 roku zadania wynikające ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 1577 ze zm.) realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast do dnia 31.05.2022 r. wypłacane były świadczenia, do których prawo zostało ustalone na podstawie wniosków złożonych do dnia 31.12.2021 r. Widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co skorelowane jest także z niskim kryterium dochodowym uprawniającym do przedmiotowego świadczenia.
- Nowym zadaniem zleconym gminie w 2022 roku była **wypłata dodatków węglowych i dodatków w zakresie niektórych źródeł ciepła**. Realizacja wypłaty ww. dodatków stanowiła ogromne wyzwanie zarówno kadrowe, jak i logistyczne. W 2022 roku wpłynęło 2205 wniosków na wypłatę dodatku węglowego, z czego przyznano 1804 świadczenia na łączną kwotę 5 412 000 zł. Jednocześnie przyjęto 441 wniosków na wypłatę dodatków w związku z ogrzewaniem domu innym źródłem ciepła, aniżeli węgiel. Z tego tytułu przyznano 415 świadczeń na łączną kwotę 776 500 zł. Głównym źródłem ciepła po węglu było drewno kawałkowe.

- W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców miasta i gminy Sztum w 2022 roku podejmowano szereg **innowacyjnych działań mających na celu wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania**. Do głównych form wsparcia należą usługi Telemedycyny, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz opieki wytchnieniowej dla faktycznych opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Z usługi Telemedycyny polegającej na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia czy bezpieczeństwa w roku Oceny skorzystało 29 osób. Ponadto w 2022 roku nadal realizowano innowacyjną formę wsparcia w postaci asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, z której skorzystały 33 osoby. Natomiast z wytchnienia od codziennego trudu sprawowania opieki nad osobami z niepełnosprawnościami w 2022 roku skorzystało 14 opiekunów. Dokonane analizy oraz prognozy wskazują na zapotrzebowanie wśród lokalnej społeczności na usługi w zakresie asystentury i opieki wytchnieniowej. W związku z powyższym należy podejmować działania w celu rozwoju ogólnodostępnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów oraz zabezpieczenia w tym zakresie środków finansowych.
- W 2022 roku Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w związku z wybuchem wojny na terytorium Ukrainy stanął przed nowymi zadaniami w zakresie **pomocy obywatelom Ukrainy przybywającym z terenów objętych konfliktem zbrojnym** na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W celu zaspokojenia ich podstawowych potrzeb stworzono bazę pomocy humanitarnej w zakresie lokalów mieszkalnych, zapewniono artykuły spożywcze i chemiczne. Na Targowisku Miejskim w Sztumie stworzony został punkt przyjmowania i wydawania m.in. art. spożywczych, higienicznych, produktów chemicznych, odzieży i obuwia, pościeli lub wózków, gdzie codzienne dyżury w dni robocze pełnili pracownicy MGOPS w Sztumie oraz wolontariusze. Dodatkowo objęto obywateli Ukrainy pomocą finansową w formie świadczenia 300 zł, zasiłków stałych i okresowych, zasiłków celowych z darowizn. Dzieciom w szkołach i przedszkolach zapewniono ciepły posiłek, natomiast osobom, którzy gościli w swoich domach obywatele Ukrainy wypłacano świadczenie z tytułu zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia. Poza tym codziennie świadczone prace socjalną, w tym zorganizowano wyjazd na kolonie do Francji. Obecnie wiele osób powróciło na Ukrainę, zaś osoby, które zdecydowały się pozostać na terenie miasta i gminy Sztum, w znacznej mierze się usamodzielnily. Jednakże nadal niezbędne będą środki finansowe na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia oraz wypłatę świadczeń osobom ze szczególnymi potrzebami lub znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej.
- Na terenie miasta i gminy Sztum w roku 2022 funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej (analogicznie do 2021 roku). W katalog placówek

funkcjonujących **w ramach zasobów instytucjonalnych** Miasta i Gminy Sztum wchodzą placówki oferujące wsparcie seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego, a także punkty konsultacyjne. Szeroki wachlarz udzielanego wsparcia pozwala w znacznej mierze zaspokoić potrzeby osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Dokonana Ocena wykazała, iż posiadane zasoby instytucjonalne pozwolą w 2023 roku w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców miasta i gminy Sztum.

- **Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie** stanowi 28 pracowników, z czego 29 % stanowili pracownicy socjalni. Podlegające ciągłym zmianom prawo, wprowadzanie nowych zadań dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno pracowników socjalnych, jak i administracyjnych) wymaga od ww. osób nieustannego zwiększania posiadanych kompetencji zawodowych. W związku z powyższym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie umożliwi każdemu pracownikowi rozwój zawodowy poprzez finansowanie lub współfinansowanie różnych form podnoszących i wzmacniających kwalifikacje zawodowe.
- Ważnym celem pomocy społecznej jest zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Celowi temu Ośrodek podporządkowuje swoje wszelkie działania wychodząc poza standardowe wsparcie oraz wykorzystując możliwości zewnętrzne, przede wszystkim dostępne środki krajowe oraz unijne. W 2022 roku zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Sztum. Efektem realizowanych w 2022 roku ww. **projektów i przedsięwzięć** było objęcie wsparciem blisko 990 osób, na co wydatkowanych zostało ponad 555 750 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (76% wydatków na realizację przedmiotowych działań).
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w celu zaspokojenia wszelkich zgłaszanych potrzeb przez osoby korzystające ze wsparcia i pomocy podejmuje **współpracę na zasadzie partnerstwa**, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Efektem nawiązanej i realizowanej w 2022 roku współpracy jest szeroki katalog wsparcia skierowany do osób i rodzin z terenu miasta i gminy Sztum, w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych poprzez nawiązanie współpracy z 14 organizacjami. Ponadto współdziałanie różnych podmiotów umożliwiło również w 2022 roku realizację wielu przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowego trybu życia.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie stale poszukuje optymalnych, a zarazem innowacyjnych rozwiązań, by wyeliminować bądź zmniejszyć bariery osób alienowanych od społeczeństwa. Stara się zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmując w tym celu działania zmierzające do usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. Szczególnie istotne jest dalsze rozwijanie wachlarza wsparcia świadczonego przez specjalistów w miejscu zamieszkania, a także podejmowanie innowacyjnych działań zmierzających do usamodzielniania, nie zaś do uzależniania mieszkańców miasta i gminy Sztum od systemu pomocy społecznej.

Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok potwierdza specyfikę grupy odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, w której dominują osoby starsze, długotrwale chore i niepełnosprawne. W związku z powyższym konieczna jest intensyfikacja działań w zakresie rozwoju ich potencjału, zainteresowań i motywowanie do samorealizacji. Jednocześnie przy planowaniu budżetu na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, należy zwrócić szczególną uwagę na konieczność aktywizacji osób powyżej 60 roku życia, wzrost nakładów na usługi w miejscu zamieszkania i wsparcie opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami, a także potrzebę zapewnienia całodobowej opieki osobom jej wymagającym. Jednocześnie należy kontynuować wsparcie na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, które pozwoli im na prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, a także na pozostanie dzieci w rodzinach biologicznych. Dodatkowym wyzwaniem, przed którym staje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, jest podejmowanie zintensyfikowanych działań względem osób dotkniętych przemocą, jak uzależnionych m.in. od urządzeń elektronicznych, a także działań na rzecz obywateli Ukrainy.

Realia dotychczas świadczonej pomocy i wsparcia zostały zweryfikowane w trudnej dla wszystkich sytuacji związanej z wybuchem wojny na Ukrainie i napływem dużej liczby uchodźców na terytorium RP, w tym na teren miasta i gminy Sztum. MGOPS w Sztumie wdrożył nowe rozwiązania, które pozwoliły zabezpieczyć potrzeby obywateli Ukrainy wymagających wszechstronnej pomocy i wsparcia, w szczególności w zakresie zakwaterowania, wyżywienia i opieki medycznej. Dzięki zaangażowaniu pracowników, ogromnemu wsparciu i chęci współpracy ze strony mieszkańców miasta i gminy Sztum możliwe było udzielenie szybkiej i adekwatnej pomocy. Powyższe pokazało jak duże jest znaczenie pomocy społecznej w codziennych realiach oraz udzielane wsparcie, a także jak ważną rolę odgrywają służby społeczne, których działania należy docenić. Powyższe pokazuje, iż Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wychodzi naprzeciw wyzwaniom i zmianom w zakresie polityki społecznej oraz dąży do ciągłego podnoszenia jakości świadczonej pracy, także w sytuacjach kryzysowych.

Istotnym wyzwaniem, przed którym w 2022 roku został postawiony MGOPS w Sztumie była również realizacja zadań zleconych przez administrację rządową z zakresu udzielanej pomocy m.in. w formie dodatków węglowych oraz dodatków w zakresie niektórych źródeł ciepła. Duża liczba osób zainteresowanych świadczeniem oraz wciąż zmieniające się przepisy prawa skutkowało koniecznością wdrożenia mechanizmów usprawniających obsługę oraz gwarantujących terminowe wywiązanie się z zadań. Dzięki dużemu zaangażowaniu wykwalifikowanej kadry MGOPS w Sztumie oraz ogromnemu nakładowi pracy wywiązano się w pełni z przydzielonych zadań.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej sporządzona za 2022 rok odzwierciedla działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. W 2023 roku kontynuowane będą dotychczas realizowane działania oraz podjęte zostaną nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Z pewnością jednym z podstawowych kierunków działań jest rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Natomiast nieodzownym elementem skutecznej, efektywnej i nowoczesnej pomocy społecznej jest budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych.